

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เลขที่ ๕๓ หมู่ ๒
ถนนป่าไทน์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด ทุกแห่ง

ด้วยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ศอ.ปส.จ.อย.) ได้รับแจ้งจากศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย (ศอ.ปส.มท.) ว่านายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติ ฯ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ขอส่งประกาศสำนักงานยก
รัฐมนตรี เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเป็นประโยชน์
ในการจัดทำแผนรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอแสดงความนับถือ

(นางไพรผดา โปติบุตร)

☒ ด. ทราย

☒ ๒. สัมควรมอบผ่าน 4 ฝ่าย

พิจารณา/ดำเนินการ

23

10 W.A., 2563

โทร. ๐ ๓๕๘๘ ๑๒๒๐

ผู้ประสานงาน นางสาวพรพิมล เวทย์สุขุม ๐๘๐-๖๖๘๕๐๒๖

- ၅၇၈၈.

[illegible]

✓

✓ มอบ

☐ อนุญาต   ☐ อนุมัติ

☒บริหารวิชาการ

☒ บริหารงานบุคคล

☒ บริหารงบประมาณฯ

☒ บริหารทั่วไป

□ **สำนักงานผู้อำนวยการ**

१० वा. ७

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๓ กำหนดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด นั้น

บัดนี้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ดังนั้น เพื่อเป็นกรอบการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงประกาศให้ใช้แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด การบริหารจัดการ การประสานการปฏิบัติ การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังแผนปฏิบัติการแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

แผนปฏิบัติการภายใต้ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
OFFICE OF THE NARCOTICS CONTROL BOARD

คำนำ

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้จัดทำขึ้นโดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับต่าง ๆ และสอดคล้องกับนโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนชั้นนำการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องและบูรณาการร่วมกัน เพื่อมุ่งลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม ประกอบด้วย ๖ มาตรการ ๔๑ แนวทาง ๖๓ โครงการสำคัญ ได้แก่ มาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการปราบปรามยาเสพติด มาตรการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการบริหารจัดการ สำหรับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
กระทรวงยุติธรรม

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	ก
เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	
บทสรุปผู้บริหาร	๓
ส่วนที่ ๑ บทนำและความเชื่อมโยงของแผนแต่ละระดับ	๗
ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ยาเสพติดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแนวโน้ม	๑๕
ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๙
ส่วนที่ ๔ กรอบทิศทางและเป้าหมาย แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๔
ส่วนที่ ๕ มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๙
มาตรการป้องกันยาเสพติด	
มาตรการปราบปรามยาเสพติด	
มาตรการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด	
มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด	
มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ	
มาตรการบริหารจัดการ	
ส่วนที่ ๖ กลไกบริหารจัดการในการขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	๖๑
ผนวก	

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๓ กำหนดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด นั้น

บัดนี้ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ดังนั้น เพื่อเป็นกรอบการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงประกาศให้ใช้แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด การบริหารจัดการ การประสานการปฏิบัติการ จัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังแผนปฏิบัติการแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ผนวก ก แบบท้ายประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖
เรื่อง แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย
การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดำเนินการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานบูรณาการยาเสพติด ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ตัวชี้วัด ตลอดจนมีการกำกับติดตาม ประเมินผล เพื่อการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งระบบอย่างเป็นรูปธรรม

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยยังคงมีปัญหาค่อนข้างต่อเนื่อง มีการลักลอบนำเข้าประเทศเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือตอนบน และจังหวัดชายแดนใต้ริมแม่น้ำโขง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ด้านการลำเลียงยาเสพติด ประเทศไทยอยู่ในสถานะการเป็นประเทศลำเลียงผ่าน ด้วยความพร้อมทางด้านระบบการคมนาคมขนส่ง ทำให้เครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติมักใช้เป็นฐานจัดส่งไปยังต่างประเทศ ผ่านทางท่าเรือสากล ท่าอากาศยานนานาชาติ ไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศ รวมถึงการใช้ด่านพรมแดน และช่องทางธรรมชาติตามแนวชายแดนเป็นช่องทางลักลอบลำเลียงยาเสพติด จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การค้ายาเสพติดเพิ่มระดับความรุนแรงต่อเนื่อง เครือข่ายสังคมออนไลน์กลายเป็นช่องทางสำคัญในการติดต่อซื้อขายยาเสพติด ทำให้มีการค้าและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว

๒. กรอบแนวคิดหลักที่สำคัญ ๕ ด้าน คือ แนวคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวทางใหม่จากการประชุม UNGASS 2016 ที่เปลี่ยนกรอบความคิดจากสงครามยาเสพติดเป็นการใช้สาธารณสุข นำ แนวคิดดัชนีนโยบายยาเสพติดโลก ซึ่งจัดอันดับคะแนนเพื่อป้องกันนโยบายด้านยาเสพติดของแต่ละประเทศมีความสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชน สุขภาพ และการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติ ๕ มิติที่เกี่ยวข้อง แนวคิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๓ การสนับสนุนการมีสุขภาพที่ดีของคนในสังคม และชุมชน เป้าหมายที่ ๑๖ การสร้างสังคมสงบสุข ยุติธรรม และใช้กฎหมายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และกรอบแนวคิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓. เป้าหมาย คือ ปัญหายาเสพติดได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๔. แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มี ๙ จุดเน้น ดังนี้

๔.๑ ป้องกันกลุ่มประชากรไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพและการค้ายาเสพติด โดยการเรียนรู้การสอนตามหลักสูตร กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สื่อออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าถึง เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

๔.๒ เพิ่มการปฏิบัติและขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อลดการนำเข้ายาเสพติดบริเวณชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔.๓ ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด ด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน บุคลากรอำนาจทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๔.๔ จัดตั้งและพัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้ครอบคลุม และมีกระบวนการได้มาตรฐานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด

๔.๕ พัฒนาฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงระบบข้อมูลการบำบัดรักษายาเสพติดและฟื้นฟูสภาพทางสังคมรวมถึงการเชื่อมต่อฐานข้อมูลทั้งกระบวนการ

๔.๖ ดำรงสถานะประเทศไทยในการเป็นแกนกลาง ประสานความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔.๗ พัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการปัญหายาเสพติดให้ได้มาตรฐานสากล ประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคลากรด้านยาเสพติดระดับนานาชาติ

๔.๘ ส่งเสริมความร่วมมือ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน

๔.๙ กำหนดสถานะของพื้นที่หรือกลุ่มพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดพร้อมกับกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดำเนินการตามบริบทของพื้นที่

๕. แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย ๖ มาตรการ ๔๑ แนวทาง ๖๓ โครงการสำคัญ ดังนี้

๕.๑ มาตรการป้องกันยาเสพติด ดำเนินงานป้องกันยาเสพติด เพื่อป้องกันบุคคลในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในด้านการเสพการค้ายาเสพติด และป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มแรงงานในและนอกระบบ ประชาชนทั่วไป กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มครอบครัว รวมถึงป้องกันเชิงพื้นที่ เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากปัญหายาเสพติด ทั้งพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน และพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Platform) ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๘ แนวทาง ๑๖ โครงการสำคัญ

๕.๒ มาตรการปราบปรามยาเสพติด การปราบปรามยาเสพติด โดยมุ่งเน้นการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ และขยายผลนำไปสู่การจับกุมและยึดอายัดทรัพย์สิน การปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่มีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด บุคคลที่มีบทบาทเป็นหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ/จัดการในเครือข่าย การปราบปรามต่อผู้ค้าในพื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติดและในสื่อสังคมออนไลน์ การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการบูรณาการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ การสืบสวนทางเทคโนโลยี สืบสวนทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย และอำนาจทางกฎหมายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔ แนวทาง ๔ โครงการสำคัญ

๕.๓ มาตรการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด การยึดอายัดทรัพย์สินเพื่อทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับรายสำคัญ พัฒนารูปแบบการยึดอายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด มีการสอบสวน สืบสวนขยายผล ผู้ค้าเครือข่าย นำไปสู่การตรวจสอบยึดอายัดทรัพย์สิน เสริมสร้างแนวร่วมในการตรวจหาทรัพย์สินในคดีความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด บูรณาการกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบริหารจัดการกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ แนวทาง ๘ โครงการสำคัญ

๕.๔ มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ สาธารณสุข เศรษฐกิจและสังคม โดยดำเนินการพัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อรองรับผู้เสพยาเสพติดได้อย่างครอบคลุมทั้งกระบวนการ รวมทั้งส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติดให้กลับมาดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข ประกอบด้วย ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ แนวทาง ๘ โครงการสำคัญ

๕.๕ มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ การเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยให้เป็นแกนกลางและหุ้นส่วนความร่วมมือในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน และนอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ รวมถึงเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ แนวทาง ๙ โครงการสำคัญ

๕.๖ มาตรการบริหารจัดการ การบริหารจัดการงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยการสร้างเอกภาพในการบริหารจัดการพัฒนากลไกระบบอำนวยการและสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความเชื่อมโยงประสานสอดคล้อง ในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ปรับกระบวนการทัศน์และแนวทางการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐพัฒนาทักษะและสมรรถนะการทำงานในยุคดิจิทัล ขยายขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพ สร้างการรับรู้ สร้างความตระหนัก สร้างความร่วมมือและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีปัญหายาเสพติด ๕ ประเภท ประกอบด้วย หมู่บ้านชายแดนที่มีการนำเข้ายาเสพติด หมู่บ้านทางผ่านยาเสพติด หมู่บ้านพักยาเสพติด หมู่บ้านเลี้ยงด่าน และหมู่บ้าน/ชุมชน แพ้ระบอบยาเสพติด เพื่อให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกมาตรการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สอดคล้อง เหมาะสมกับปัญหาหรือสถานะของพื้นที่ ประกอบด้วย ๘ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑๔ แนวทาง ๑๘ โครงการสำคัญ

๖. กลไกอำนวยการและขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๖.๑ องค์การหรือกลไกระดับนโยบาย (Agenda) ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

๖.๒ องค์การหรือกลไกเฉพาะด้านตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ได้แก่ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

๖.๓ องค์การหรือกลไกระดับอำนวยการในการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ป.ส.)

๖.๔ องค์การหรือกลไกในการอำนวยการขับเคลื่อนในแต่ละยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๗ คณะอนุกรรมการ ได้แก่ คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการป้องกันยาเสพติด คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย คณะอนุกรรมการสกัดกั้นยาเสพติด คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบำบัดรักษายาเสพติดและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

และคณะกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๖.๕ องค์การหรือกลไกระดับภารกิจ (Function) ได้แก่ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติด กระทรวง กรม หน่วยงาน

๖.๖ กลไกระดับพื้นที่ โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.จ./กทม.) ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดอำเภอ/เขต (ศป.ปส.อ./ข.) ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศป.ปส.อปท.) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดในพื้นที่เฉพาะ และกลไกเฉพาะกิจ

๖.๗ กลไกเฉพาะกิจ โดยศูนย์อำนวยการหรือศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจ ที่จัดตั้งขึ้นมารับผิดชอบภารกิจเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะต้องใช้กำลังจากหลายหน่วยงานในการปฏิบัติให้บรรลุผล

**แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย
การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖**

ส่วนที่ ๑

บทนำและความเชื่อมโยงของแผนแต่ละระดับ

บทนำ

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดทั่วโลกมีผู้ใช้ยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นในทุกภูมิภาค พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ นับเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย มีการผลิตยาเสพติดหลายประเภทออกสู่ตลาด ปัญหาการลักลอบขนส่งยาเสพติดระหว่างประเทศยังคงเป็นปัญหาสำคัญ รวมถึงยังคงมีการลักลอบนำเข้า ยาเสพติดในประเทศเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นในทุกปี จากปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดประกอบกับ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลต่อการค้ายาเสพติดที่เพิ่มระดับความรุนแรงต่อเนื่อง และในปริมาณมาก เครือข่ายสังคมออนไลน์กลายเป็นช่องทางสำคัญในการติดต่อซื้อขายยาเสพติด ทำให้มี การค้าและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบและเป็น ปัญหาทางสังคมในวงกว้าง ดังเห็นได้จากข่าวสารที่ปรากฏเป็นรายวัน การที่รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ของปัญหาและได้กำหนดนโยบายเพื่อการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด มาอย่างต่อเนื่อง แต่สถานการณ์ปัญหายาเสพติดก็ยังคงปรากฏให้เห็นและยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหาร และพัฒนาประเทศ เพื่อลดสถานการณ์ปัญหายาเสพติดไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา จึงเป็นที่มาของการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้ นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ฉบับนี้

ความเชื่อมโยงของแผนแต่ละระดับ

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแต่ละระดับ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังต่อไปนี้

๑. แผนระดับที่ ๑

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดย การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นประเด็นปัญหภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความ มั่นคง เป็นประเด็นหลัก และมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยง คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (หลัก) และ**ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔** การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ (รอง)

๒. แผนระดับที่ ๒

๑. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นประเด็นที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับ ประเด็นความมั่นคงเป็นหลัก โดยมีเป้าหมาย คือ ๑) ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น ๒) ประชาชนกินดี อยู่ดี และมีความสุขดีขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนย่อยที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ (รอง) แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (หลัก) และแผนย่อยที่ ๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมีใช้ภาครัฐ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง พัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามใหม่ด้านยาเสพติดในทุกมิติ มุ่งเน้นการลดทอนศักยภาพแหล่งผลิตยาเสพติดในภูมิภาค ลดห่วงโซ่อุปทานและอุปสงค์ยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชากรทุกช่วงวัย และลดผลกระทบต่อสังคมจากปัญหาอาชญากรรมยาเสพติด ตลอดจนการปรับมุมมองของสังคมต่อปัญหายาเสพติด ให้โอกาสผู้กระทำผิดได้กลับคืนสู่สังคม พัฒนานโยบายทางเลือกที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย บนพื้นฐานการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและการฟื้นฟูมนุษย ซึ่งเป็นการหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ยุกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยส่งเสริมสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยี และพัฒนานวัตกรรมที่ทันสมัย สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด ในปัจจุบัน บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พร้อมรับมือกับภัยคุกคามยาเสพติดในยุคดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อระดับความมั่นคงของชาติที่เพิ่มขึ้น จากจำนวนอาชญากรรมยาเสพติดที่ลดลง จำนวนนักโทษคดียาเสพติดต่อประชากรที่ลดลง ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีความสุขดีขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อค่าคะแนนของดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index : GPI) และดัชนีชี้วัดความสุขของประชากรไทย

การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นประเด็นปัญหาที่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ดังนี้

แผนย่อยที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ (รอง)

แนวทางการพัฒนา เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งลดผลกระทบจากอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยปราบปรามทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้ายาเสพติดในระดับสำคัญ เพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ ในการสืบสวน สอบสวน และปราบปรามยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ จัดระเบียบสังคมและปรับสภาพแวดล้อม เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด โดยบูรณาการอำนาจทางกฎหมายและบังคับใช้อย่างเป็นธรรม ยึดหลักนิติธรรมและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและฟื้นฟูศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ความตระหนักในฐานะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด ตลอดจนเสริมสร้างโอกาสในการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัวให้เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันสมาชิกให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด รวมทั้งการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงพื้นที่ กระจายบทบาทในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยใช้หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหายา

เป้าหมายของแผนย่อย ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มุ่งลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติดและผลกระทบจากอาชญากรรมยาเสพติดต่อสังคมในทุกระดับ หมู่บ้าน/ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนสามารถตระหนักและมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหายาเสพติดในฐานะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด ตลอดจนมีโอกาสและทางเลือกในสังคมมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และไม่หวนกลับเข้าสู่วงจรการกระทำผิดซ้ำ ส่งผลให้คดีอาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและผลกระทบต่อสังคมลดลง ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ทรัพยากรมนุษย์สามารถฟื้นฟูและสร้างคุณค่าให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน และสังคมเป็นพื้นฐานของการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (หลัก)

แนวทางการพัฒนา ยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานในทุกมิติ พัฒนากลไกอำนวยการ เปรียบ กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมและสนับสนุนการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนรับมือและจัดการปัญหายาเสพติดเชิงรุก พัฒนาแนวทาง/กลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในทุกระดับ ยกระดับขีดความสามารถด้านข่าวกรอง บูรณาการฐานข่าวและเชื่อมโยงฐานข้อมูลยาเสพติดระหว่างหน่วยงานทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ เสริมสร้างสมรรถนะแก่บุคลากรภาครัฐ ให้มีทักษะและสมรรถนะสูง พร้อมรับมือกับภัยคุกคามของปัญหายาเสพติดในยุคดิจิทัล ภายใต้สภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพขยายเครือข่ายความร่วมมือของหุ้นส่วนภาครัฐ ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และภาคประชาชน พัฒนากลไกบริหารจัดการทั้งในระดับนโยบายเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการ

เป้าหมายของแผนย่อย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกมิติ ทั้งด้านการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา ยาเสพติดและฟื้นฟูสภาพทางสังคม เชื่อมโยงนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีระบบและเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อลดผลกระทบของสังคมจากปัญหายาเสพติด ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศที่ดีขึ้นในภาพรวม

แผนย่อยที่ ๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ (รอง)

แนวทางการพัฒนา พัฒนารูปแบบเพื่อเป็นแกนกลางในการประสานงานด้านยาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน เข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในกรอบความร่วมมือพหุภาคีกับองค์การระหว่างประเทศ ยกระดับและรักษาบทบาทสำคัญของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ เป็นผู้นำในการขยายแนวคิดและปรับใช้แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบใหม่ พัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและผลักดันแนวปฏิบัติเพื่อบรรลุเป็นแผนการดำเนินงานร่วมกัน ภายใต้ข้อมติหรือข้อตกลง/พันธกรณีระหว่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศนอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศในการดำเนินการด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด การรับหรือให้การสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร การสนับสนุนเทคโนโลยี นวัตกรรม

การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูล การสนับสนุนอุปกรณ์/เครื่องมือทางนิติวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์ และองค์ความรู้ด้านการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด และอุปกรณ์เฉพาะทางอื่น ๆ รวมทั้งผลักดันบทบาทของไทย ให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ความพร้อม ภาพลักษณ์ที่ดีและการยอมรับในระดับสากล

เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเทศไทยสามารถเป็นแกนกลางของภูมิภาคอาเซียนในการประสานงาน ขยายและเชื่อมโยงหุ้นส่วนความร่วมมือด้านการจัดการปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศในทุกมิติ สามารถผลักดันแนวคิด นโยบาย และแนวปฏิบัติสู่การเป็นวาระแห่งภูมิภาค ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถ ภาพลักษณ์ที่ดี การยอมรับในระดับสากล ส่งผลดีต่อระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคอาเซียน ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศมหาอำนาจที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในภาพรวม

๒. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นประเด็นที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้นยาเสพติด และปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการยอมรับจากสังคม ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย ได้แก่ ๑) การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ๒) การสกัดกั้นและปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติและ ๓) ผู้เสพยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม และไม่หวนกลับเข้าสู่วงจรยาเสพติด

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์ : พลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนานใหญ่ (Thailand's Transformation) โดยมีการกำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ ประกอบด้วย การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ มีองค์ประกอบหลัก คือ มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ โดยสอดคล้องกับ หมายเหตุที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ประชาชน

๓. แผนระดับที่ ๓

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ถ่ายทอดกรอบแนวทางการบรรลุเป้าหมายมาจากนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๖ นโยบาย ๔๕ แนวทาง ได้แก่ นโยบายและแผนด้านการป้องกันยาเสพติด นโยบายและแผนด้านการปราบปราม ยาเสพติด นโยบายและแผนด้านการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด นโยบายและแผนด้านการบำบัดรักษายาเสพติด นโยบายและแผนด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ นโยบายและแผนด้านการบริหารจัดการ

วิสัยทัศน์: สังคมปลอดภัยจากยาเสพติดด้วยมาตรการทางเลือกใหม่สู่การแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย: ปัญหายาเสพติดในประเทศดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย

ตัวชี้วัด:

๑. สัดส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากรลดลง
๒. ร้อยละของคดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง
๓. ร้อยละความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔. นโยบายและแผนอื่น ๆ

๑. นโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน

๑.๑ นโยบายหลัก ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ นโยบายหลักด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยภายในประเทศ ประกอบด้วย ๒ แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ ๒.๔ สร้างความสงบ และความปลอดภัยตั้งแต่ระดับชุมชน โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังดูแล และรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชน และปัญหายาเสพติดในระดับชุมชนและหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง และแนวทางที่ ๒.๕ แก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ทั้งระบบ ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ปราบปรามแหล่งผลิตและเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด โดยเฉพาะผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด ป้องกันเส้นทางการนำเข้าส่งออก โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การลดจำนวน ผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่ และให้ความรู้เยาวชนถึงภัยยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งฟื้นฟู ดูแล รักษาผู้เสพผ่านกระบวนการทางสาธารณสุข

๑.๒ นโยบายเร่งด่วน ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ การแก้ไขปัญหายาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ภาคใต้ เร่งรัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศทุกภูมิภาค ปราบปรามแหล่งผลิตและเครือข่ายผู้ค้า ยาเสพติด ทั้งบริเวณชายแดนและพื้นที่ภายใน พื้นที่ ดูแลรักษาผู้เสพ ผ่านกระบวนการทางสาธารณสุข สร้างโอกาส สร้างอาชีพ รายได้ และการยอมรับของสังคมสำหรับผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู

๒. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) ค.ศ. 2030 โดยองค์การสหประชาชาติ คือ กรอบทิศทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหามหาของโลกว่าในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายเป็นกรอบแนวทางให้แต่ละประเทศร่วมดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยตั้งอยู่

บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความเป็นสากล เชื่อมโยง และเกื้อหนุนกันระหว่างประเทศ ซึ่งในประเทศไทย มีการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs ทั้งในระดับประเทศและระดับชุมชนท้องถิ่น ในส่วนของประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดทั้งหมด ๒ เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ ๓ การสนับสนุนการมีสุขภาพที่ดีของคนในสังคมและชุมชน (Good Health and Well - Being) มุ่งเน้นการเสริมสร้างการป้องกันและการจัดการด้านการบำบัดรักษาผู้เสพที่ใช้สารเสพติด ในทางที่ผิดอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน ครอบคลุม และเพียงพอ

เป้าหมายที่ ๑๖ การสร้างสังคมสงบสุข ยุติธรรม และใช้กฎหมายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน (Peace and Justice Strong Institutions) โดยประเด็นท้าทายที่ประเทศไทยกำลังเผชิญ คือการจัดการปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น

๓. นโยบายและแผนด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

ภารกิจสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. จัดตั้งศูนย์บูรณาการฐานข้อมูลยาเสพติดแห่งชาติ
๒. ประชุมเสวนาในการบูรณาการการทำงาน การทำความเข้าใจในการยึดอาัยดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน
๓. ยึด อาัยดทรัพย์สินตามนโยบาย ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท
๔. เปิดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
๕. สืบสวนสอบสวนเครือข่ายรายสำคัญ โดยนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้
๖. พัฒนาบุคลากร เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน โดยใช้วิธี On the Job Training และให้ทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ
๗. ศึกษาวิจัยพืชเสพติด เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และเศรษฐกิจ

๔. แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ผลสัมฤทธิ์ : ปัญหายาเสพติดได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัด :

๑. การแก้ไขปัญหายาเสพติดในปัจจุบันดีขึ้นต่อเนื่อง โดยมีระดับความสำเร็จเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๑๕
๒. ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างน้อย ร้อยละ ๘๐

ด้านการป้องกันยาเสพติด

เป้าหมาย : ลดประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย : ร้อยละ ๙๗ ของประชากรทุกช่วงวัย ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

แนวทาง : ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการป้องกันยาเสพติด

ตัวชี้วัดระดับแนวทาง : ร้อยละ ๙๘ ของประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายตามแผนได้รับการป้องกันยาเสพติด

การปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมาย : ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ

ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย : ร้อยละ ๕๐ ของเครือข่ายยาเสพติดถูกจับกุม และยึด อาัยดทรัพย์สิน และดำเนินคดีการสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ

แนวทาง : สกัดกั้นยาเสพติดและปราบปรามการค้ายาเสพติด

ตัวชี้วัดระดับแนวทาง :

๑. ร้อยละ ๑๕ ของการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแนวชายแดนเปรียบเทียบกับปริมาณยาเสพติดที่จับกุมทั่วประเทศ

๒. ร้อยละ ๕ ของคดีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดมีการสืบสวน ขยายผล

ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด

เป้าหมาย : ผู้ป่วยยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา

ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย :

ร้อยละ ๖๐ ของผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ได้รับการดูแลติดตามอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Retention Rate)

แนวทาง : การดำเนินการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด

ตัวชี้วัดระดับแนวทาง :

๑. ร้อยละ ๗๐ ของผู้เสพที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้รับการพัฒนาพฤติกรรม

๒. ดำเนินการพัฒนาหน่วยบริการบำบัด (ศูนย์คัดกรอง/สถานพยาบาล/สถานฟื้นฟูสมรรถภาพ/ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม) ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด ร้อยละ ๙๐

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์ยาเสพติดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแนวโน้ม

๑. สถานการณ์ยาเสพติดโลก

รายงานของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) ประจำปี ค.ศ. ๒๐๒๒ ระบุพื้นที่ปลูกฝิ่นทั่วโลกมีแนวโน้มลดลง แต่เนื่องด้วยเทคโนโลยีการผลิตช่วยเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ได้มาก ขณะที่ยาเสพติดสังเคราะห์ที่เป็นอนุพันธ์ของแอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีน เป็นปัญหาที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ เนื่องจากแพร่ขยายไปในหลายภูมิภาค อีกทั้งเครือข่ายผู้ผลิตยาเสพติดดังกล่าวใช้สารตั้งต้นสารเคมีที่ถูกควบคุมน้อย มาทดแทน นอกจากนี้ ภายหลังจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การค้ายาเสพติดได้กลับมารุนแรง และการลักลอบขนส่งยาเสพติดระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นในทุกรูปแบบ

๒. สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ แหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ผลิตยาเสพติดหลายประเภทออกสู่ตลาด สำหรับการเพาะปลูกฝิ่น มีพื้นที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ ทั้งที่ห้วงปี ค.ศ. ๒๐๑๓ - ๒๐๒๐ พื้นที่ปลูกลดลงมาโดยตลอด ขณะที่ทิศทางการผลิตยาเสพติดสังเคราะห์ ในกลุ่มเมทแอมเฟตามีน กลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการตรวจพิสูจน์ไอซ์ที่ถูกตรวจยึดได้ในประเทศไทยพบว่า ใช้สารอีเฟดรีนเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเป็นส่วนใหญ่ พบการลักลอบลำเลียงคาเฟอีนปริมาณมากจาก สปป.ลาว ผ่านประเทศไทยจากจังหวัดเลยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อไปยังพื้นที่แหล่งผลิตในเมียนมา ด้าน อ.แม่สอด จ.ตาก ในพื้นที่ภาคตะวันตก ทั้งนี้บริบททางการเมืองภายในของประเทศไทยยังเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบกับองค์กรอาชญากรรมยาเสพติดซึ่งมีศักยภาพในการเข้าถึงเคมีภัณฑ์และอุปกรณ์การผลิตที่ทันสมัย ได้เข้าไปเคลื่อนไหว ควบคู่ไปกับการแสวงหาที่ตั้งแหล่งผลิตยาเสพติดสังเคราะห์ประเภทคีตามีนในประเทศกัมพูชา ซึ่งเชื่อกันว่าตลาดหลักของคีตามีนที่ผลิตออกมาได้จากประเทศกัมพูชายังอยู่ทางประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียง

๓. สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

๓.๑ การลักลอบนำเข้ายาเสพติด

ด้วยภูมิรัฐศาสตร์ของประเทศไทย ทำให้มีสถานะเป็นตลาดหรือเป็นทางผ่านของยาเสพติดในระดับภูมิภาค ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน คีตามีน และกัญชา ถูกลักลอบนำเข้าประเทศเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นในทุกปี โดยพบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือตอนบนมากที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดชายแดนติดริมแม่น้ำโขงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และจังหวัดชายแดนด้านตะวันตก รูปแบบการลักลอบนำเข้ามีหลากหลายวิธีแตกต่างกัน โดยมีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โอกาส และมาตรการสกัดกั้นปราบปรามของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เป็นตัวกำหนดรูปแบบ วิธีการ และพื้นที่นำเข้า นอกจากนี้ ยังมียาเสพติดจากนอกภูมิภาค ได้แก่ แอ็กซ์ตาซี หรือยาไอ ถูกลักลอบนำเข้าทางท่าอากาศยานนานาชาติ และระบบไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศมาจากทวีปยุโรปมากขึ้น เช่นเดียวกับโคเคน ที่มีต้นทางจากประเทศในทวีปอเมริกาใต้ ซึ่งภายหลังจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มปรากฏกลุ่มชาวแอฟริกันตะวันตกกลับเข้ามาเคลื่อนไหวโดยนำเข้าทางท่าอากาศยาน อยู่บ่อยครั้ง

๓.๒ การส่งออกยาเสพติด

ยาเสพติดประเภทไอซ์ เฮโรอีน และคีตามีน มีเป้าหมายการขนส่งเป็นตลาดนอกภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยจึงอยู่ในสถานะการเป็นประเทศลำเลียงผ่าน ด้วยความพร้อมทางด้านระบบ การคมนาคมขนส่ง ทำให้เครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติมักใช้เป็นฐานจัดส่งไปยังต่างประเทศ ผ่านทางท่าเรือ ท่าอากาศยาน ไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศ รวมถึงการใช้ด่านพรมแดน และช่องทางธรรมชาติแนวชายแดน แม้ว่า ประเทศไทยจะมีผลการจับกุมยาเสพติดสังเคราะห์เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่มีจำนวนมากที่เป็นการลำเลียงผ่านเพื่อ ส่งต่อไปยังต่างประเทศ

๓.๓ ปัญหาการค้ายาเสพติด

จากปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติด อีกทั้งสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลต่อ การค้ายาเสพติดที่เพิ่มระดับความรุนแรงต่อเนื่อง กลุ่มการค้าทุกระดับสามารถจัดหาเสพติดได้หลายชนิด และในปริมาณที่มาก เครือข่ายสังคมออนไลน์กลายเป็นช่องทางสำคัญในการติดต่อซื้อขายยาเสพติด ทำให้มี การค้าและแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าปลีก เนื่องจากสามารถติดต่อโดยตรงกับนักค้า รายย่อย รวมถึงใช้บริการรับส่งพัสดุภัณฑ์และขนส่งสินค้าที่มีผู้ให้บริการอยู่หลายราย ยากต่อการตรวจจับของ เจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเยาวชนและวัยรุ่นบางส่วน เปลี่ยนมาใช้สารเสพติดแบบ ผสมผสานกันหลายชนิด และสามารถใช้สถานที่ทุกแห่งเป็นที่จัดปาร์ตี้รวมกลุ่มมั่วสุมเสพยาได้ เอื้อประโยชน์ ต่อผู้ค้ายาเสพติดต้องการผลกำไร และขยายกลุ่มลูกค้าให้กว้างขึ้น ส่งผลให้ราคายาเสพติดที่ผลิตได้ในภูมิภาค ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน คีตามีน มีราคาตกลงอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ที่พบปัญหาการค้าและแพร่ระบาด ยาเสพติดรุนแรงอยู่ในจังหวัดหรืออำเภอที่มีความเจริญและประชากรหนาแน่นในแต่ละภูมิภาค

๔. สถานการณ์แพร่ระบาดยาเสพติดในประเทศไทย

๔.๑ มิติตัวยา

- **ผู้เข้าบำบัดส่วนใหญ่ เข้าบำบัดยาบ้า** มากที่สุด (ร้อยละ ๗๙.๔๓) รองลงมาคือ ไอซ์ (ร้อยละ ๕.๗๑) ผีน (ร้อยละ ๕.๒๐) และ เฮโรอีน (ร้อยละ ๔.๗๗)

- **ยาบ้า** ผู้เข้ารับการรักษาเป็นรายใหม่ ร้อยละ ๖๗.๒๘ โดยร้อยละ ๒๖.๓๔ เป็นเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้า ร้อยละ ๖๒.๐๗ เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- **ไอซ์** สัดส่วนของผู้เข้าบำบัดลดลง โดยร้อยละ ๖๙.๖๕ เป็นผู้เข้าบำบัดรักษาครั้งแรก ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มที่มีอายุ ๓๐ - ๓๔ ปี (ร้อยละ ๒๒.๐๘) ส่วนใหญ่เป็นผู้มีงานทำ (รับจ้าง ผู้ใช้แรงงาน) รองลงมาคือผู้ว่างงาน นอกจากนี้ พบว่ามีผู้เข้าบำบัดเป็นเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ถึงร้อยละ ๑๖.๕๕

- **เฮโรอีน** สัดส่วนผู้เข้าบำบัดเพิ่มขึ้น โดยร้อยละ ๕๙.๘๓ เป็นผู้ที่เคยเข้าบำบัดรักษามาก่อน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี เชียงใหม่ เชียงราย ราชบุรี และปทุมธานี มีเด็กและเยาวชนเข้ามาบำบัดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงอายุ ๒๐ - ๒๔ ปี

- **ผีน** ผู้เข้ารับการรักษาส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร (ร้อยละ ๕๓.๓๒) และเป็นผู้ที่เคยเข้าบำบัดรักษามาก่อน ทั้งนี้ พื้นที่หลักที่มีผู้เข้าบำบัดผีน คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดตาก

- **Club Drugs** พบการนำยาเสพติดหรือสารเสพติดหลายชนิดมาผสมในอัตราส่วนที่ไม่ตายตัว เพื่อบ่มุ่หวังฤทธิ์ที่รุนแรงขึ้น เช่น HAPPY WATER กาแฟผสมยาอีและอีโรมิน ๕ คีตามีน แอลเอสดี เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นเด็กวัยรุ่น ซึ่งเข้าใจผิดว่าเป็นยาเพิ่มความสนุก ไม่เป็นอันตราย หรือไม่มีผลข้างเคียงร้ายแรง

- **การใช้ยาในทางที่ผิด** พบนักเรียนใช้ยาในกลุ่มแก้แพ้ แก้ปวด เช่น ทรามาดอล และโปรโคดีล ในทางที่ผิด นอกจากนี้ยังพบเยาวชนใช้ยาโคโธซีแอม อัลปราโซแลม โรฮิบโนล (ยาลิ้นฟ้า) ในลักษณะ “ยาเสียว” โดยผสมกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๔.๒ มิติพฤติกรรม

ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบการลักลอบมั่วสุมเสพยาเสพติด และการซื้อ - ขายยาเสพติดผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น โดยโพสต์อธิบายสรรพคุณ การตั้งราคาจำหน่าย ในราคาต่ำ การแสดงวิธีใช้ยาเสพติดแบบผสมผสานโดยพบเด็กและเยาวชนเลียนแบบพฤติกรรมจากการเสพจากคลิปวิดีโอใน YouTube รวมถึง พบการลักลอบจำหน่ายกัญชาในรูปแบบสารสกัดที่ผิดกฎหมาย และพบเด็กเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องจนได้รับผลกระทบจากการใช้กัญชาอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบให้มีการใช้ยาเสพติดเกินขนาด ทำให้เกิดอาการคลุ้มคลั่ง ทำร้ายบุคคลในครอบครัว เผาบ้าน ทำลายทรัพย์สิน พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม หรือทำให้ผู้เสพยาเสียชีวิต

๔.๓ มิติสถานที่แพร่ระบาดยาเสพติด

- **สถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์** เช่น หอพัก เกสต์เฮาส์ คอนโดมีเนียม บ้านเช่า/ห้องแบ่งเช่า พบผู้เช่า/ผู้พักอาศัยมั่วสุมปาร์ตี้เสพยาเสพติด และซุกซ่อนยาเสพติดไว้ในห้องพัก

- **สถานประกอบการประเภทกิจการขนส่งสินค้า** พบผู้ค้ายาเสพติดใช้บริการขนส่งสินค้า โลจิสติกส์ไปรษณีย์ เป็นช่องทางในการลักลอบส่งยาเสพติด

- **สถานบริการ/สถานบันเทิง** พบพฤติกรรมลักลอบใช้ยาเสพติดในสถานบันเทิงเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในช่วงหลังจากคลายมาตรการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๕. แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด ปี ๒๕๖๖

๕.๑ การขยายตัวของเครือข่ายอาชญากรรมยาเสพติดข้ามชาติ ที่เข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทย ลักลอบนำเข้าส่งออกยาเสพติดเพิ่มขึ้น

๕.๒ จากปัญหาการขยายตัวของยาเสพติดสังเคราะห์ในกลุ่มประเทศนอกภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ประเทศไทยอาจจะเผชิญการลักลอบลำเลียงผ่านยาเสพติดผ่านทางท่าเรือ ท่าอากาศยาน และพัสดุไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ไปยังประเทศที่สามมากขึ้น

๕.๓ ปัญหายาเสพติดภายในประเทศจะยังคงรุนแรง โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบนำเข้า ภายหลังการเปิดประเทศเข้าสู่ภาวะปกติ โดยการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่ส่งผลกระทบต่อการผลิตยาเสพติด

๕.๔ การปลดกัญชารักษาออกจากยาเสพติดประเภท ๕ อาจเกิดผลกระทบทางด้านลบกับประชาชนตามมา โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก และเยาวชน เนื่องจากจะมีการนำกัญชามาจำหน่ายกันอย่างแพร่หลาย เช่นเดียวกับการเข้าถึงกัญชาก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น และนำไปสู่การใช้ยาเสพติดอื่น ที่มีฤทธิ์รุนแรงกว่าซึ่งเท่ากับเพิ่มจำนวนผู้ใช้ยาเสพติดอื่นที่มีฤทธิ์รุนแรงกว่า เกิดผลกระทบต่อการให้บริการสาธารณสุข เนื่องจากต้องรักษาอาการผู้ป่วยที่เกิดจากการใช้กัญชา และอาจส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากกัญชายังเป็นสิ่งผิดกฎหมายของประเทศเพื่อนบ้าน

๕.๕ ยาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน ยังคงเป็นยาเสพติดหลัก โดยยาในกลุ่ม Club Drugs การใช้ยาในทางที่ผิด และกลุ่มยาเสพติดประเภทผสมผสาน ได้แก่ กาแฟซอง ที่มีการผลิตขึ้นเอง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผ่านการเข้าถึงในสื่อออนไลน์ และการบริการรับ - ส่งสินค้า

๕.๖ สถานประกอบการ ประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ขนส่งสินค้า และสถานบริการ สถานบันเทิง จะเป็นแหล่งแพร่ระบาด ค้าและกระจายยาเสพติด

๕.๗ ปริมาณยาเสพติดที่แพร่กระจายในทุกภาคส่วนของสังคม ทำให้ความต้องการยาเสพติดภายในประเทศ ยังคงมีสูง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงวิธีการมาเสพยาเสพติดแบบผสมผสาน

๕.๘ กลุ่มผู้ป่วยจิตเวชจากการใช้ยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจะส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในวงกว้างรุนแรงยิ่งขึ้น ทั้งในด้านชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในภาพรวม

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ

มีกรอบแนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติการร่วมระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อสกัดกั้นการลักลอบลำเลียง การเพิ่มทักษะและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ และกำหนดแนวทางนโยบาย และการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศ

๑.๑ ปฏิบัติการร่วมสามเหลี่ยมทองคำ ๑๕๑๑ ภายใต้แผนปฏิบัติการร่วมแม่น้ำโขงปลอดภัย เพื่อควบคุม ยาเสพติด ๖ ประเทศ ระยะ ๔ ปี (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ประกอบด้วย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย โดยผลการปฏิบัติการของทั้ง ๖ ประเทศ ดำเนินการได้ จำนวนคดี ๑,๒๘๓ คดี จำนวนผู้ต้องหา ๒,๒๑๑ คน ของกลางยาเสพติด ยาบ้า ๗๐๔.๖๑ ล้านเม็ด ไอซ์ ๒๐,๓๙๘.๒๖ กิโลกรัม เฮโรอีน ๓,๘๖๗.๒๘ กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี ๑.๖๓ ล้านเม็ด ฟีน ๑,๓๘๙.๘๔ กิโลกรัม กัญชา ๔๗,๒๑๘.๔๒ กิโลกรัม คีตามีน ๙,๔๔๔.๖๗ กิโลกรัม สารตั้งต้น ๑๔,๐๕๐ กิโลกรัม เคมีภัณฑ์ ๖๖๖,๓๐๓.๙๖ กิโลกรัม และกาเฟอีน ๑๒,๒๒๕ กิโลกรัม

๑.๒ ประสานผลักดันความร่วมมือด้านยาเสพติดในประเทศอาเซียน ผ่านโครงการความร่วมมือ ปราบปรามยาเสพติดระหว่างท่าอากาศยานนานาชาติของอาเซียน (ASEAN AIRPORT INTERDICTION TASK FORCE: AATF) โครงการความร่วมมือปราบปรามยาเสพติดระหว่างท่าเรือสากลของอาเซียน (ASEAN SEAPORT INTERDICTION TASK FORCE : ASITF) การปฏิบัติการร่วมไทย - เมียนมา การเพิ่มศักยภาพ ให้ด่านตรวจและจุดสกัดกั้นยาเสพติด ณ ด่านสกัดกั้นยาเสพติดบ้านทวย เมืองท่าพะบาด แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อส่งเสริมสนับสนุนปฏิบัติการสกัดกั้น ปราบปรามยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การสืบสวนขยายผลและติดตามผู้หลบหนี หมายจับ การแลกเปลี่ยนแนวทางการปราบปรามและพัฒนากลยุทธ์การแก้ไขปัญหายาเสพติด ข้ามชาติ การอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด รวมถึงส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อชีวิต ความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน ตามแนวทางศาสตร์พระราชา ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อการแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืน ฯลฯ

๑.๓ บูรณาการความร่วมมือระหว่างประเทศนอกภูมิภาคพื้นอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศ อาทิ สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime - UNODC) กลุ่มเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติดและอาชญากรรมต่างประเทศประจำประเทศไทย (Foreign Anti-Narcotic and Crime Community - FANC) จาก ๒๕ ประเทศ และ ๔ องค์การระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติดและสนับสนุนการดำเนินงานของวิทยาลัยป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดระหว่างประเทศ (วปส.) ให้เป็นแหล่งศึกษา วิจัย พัฒนาด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ระหว่างประเทศ และพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงและ หน่วยงานภาคี ความร่วมมือด้านการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดระหว่างราชอาณาจักรไทยและเครือรัฐออสเตรเลีย การจัดทำความตกลงเกี่ยวกับการต่อต้านการลักลอบขนยาเสพติด และสารตั้งต้น ระหว่างราชอาณาจักรไทยและ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ฯลฯ

๒. มาตรการการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย

๒.๑ การสกัดกั้นยาเสพติด

สกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ บูรณาการร่วมกับหน่วยงานความมั่นคง ดำเนินการครอบคลุมช่องทางที่ปรากฏข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดตามแนวชายแดนทางบกใน ๑๕ จังหวัด ๔๐ อำเภอ ทางน้ำ/ท่าเรือ และทางท่าอากาศยาน สามารถสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าประเทศและพื้นที่ตอนใน มีผลการดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ดังนี้

ประเภทของยาเสพติด	การจับกุมภาพรวม	การสกัดกั้นยาเสพติด	คิดเป็นร้อยละ
ยาบ้า (ล้านเม็ด)	๕๐๔.๖๐	๕๗.๓๘	๑๑.๓๗
ไอซ์ (กก.)	๑๒,๕๖๑.๔๑	๒,๑๗๕.๕๘	๑๗.๓๒
เฮโรอีน (กก.)	๖๔๐.๑๕	๑๑๐.๙๘	๑๗.๓๓
คีตามีน (กก.)	๑,๒๐๖.๗๗	๕๑๐.๒๒	๔๒.๒๘

๒.๒ การปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติด

บูรณาการหน่วยงานด้านการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย ดำเนินการทำลายเครือข่ายการค้า ยาเสพติดทุกระดับ จับกุมคดียาเสพติด ๒๕๘,๖๒๙ คดี ผู้ต้องหา ๒๖๖,๗๒๖ ราย ดำเนินการยึดทรัพย์สินผู้ค้า ยาเสพติดตามแนวทางและเครื่องมือใหม่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยสามารถยึดอายัดทรัพย์สิน คดียาเสพติด ๑๑,๐๐๓.๐๒ ล้านบาท ดำเนินการต่อกลุ่มการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ ๗๘๗ เครือข่าย และยึดทรัพย์สินกลุ่มการค้าระดับสำคัญ ๑,๗๒๓.๘๐ ล้านบาท ดำเนินการต่อข้อร้องเรียนของประชาชน ๑๓,๖๐๒ เรื่อง

๓. มาตรการการป้องกันยาเสพติด

๓.๑ สร้างภูมิคุ้มกันในประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นวัยเสี่ยงสูง ให้ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันยาเสพติด ด้วยการให้ความรู้เท่าทันยาเสพติด ซึ่งบรรจุอยู่ในหลักสูตร การสอนยาเสพติด รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา ขับเคลื่อนงานด้านการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดในเด็กปฐมวัย ด้วยการพัฒนาทักษะสมองด้านการจัดการ หรือ Executive Functions (EF) นำความรู้ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับใหม่ บรรจุในหลักสูตรวิชากฎหมายยาเสพติดของคณะ นิติศาสตร์ ร่วมกับ ๕ สถาบันอุดมศึกษา คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โครงการพัฒนาศักยภาพ การจัดการเรียนรู้ยาเสพติดแก่ครูฝึกทหารเกณฑ์ทั่วประเทศ ในกลุ่มเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา วัยแรงงาน และประชากรทั่วไป และให้ความรู้เกี่ยวกับบทกำหนดโทษที่จะได้รับตามกฎหมายเพื่อป้องกัน การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการค้ายาเสพติด ส่งเสริมให้มีทักษะอาชีพเพื่อให้มีรายได้สุจริต รวมไปถึง ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการให้โอกาสผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เข้าทำงานเพื่อกลับมาเป็นคนดี ของสังคม ผลจากการบูรณาการทุกภาคส่วน ดำเนินการป้องกันยาเสพติด จำนวน ๙,๓๐๙,๐๔๔ คน จำแนก เป็น กลุ่มเด็กและเยาวชน ๘,๔๑๔,๕๘๖ คน และกลุ่มวัยแรงงาน ๘๙๔,๔๕๘ คน

๓.๒ สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการปรับสภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับตำบลให้มีระบบนิเวศทางสังคมและ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพิ่มปัจจัยบวก เพื่อเป็นพื้นที่ปลอดภัย การดูแลช่วยเหลือกลุ่มเสี่ยง และควบคุม ปัจจัยเสี่ยง เป้าหมายระดับหมู่บ้านชุมชน ๑๕,๒๓๙ แห่ง ดำเนินการได้ ๑๓,๙๒๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๓๖ ขับเคลื่อนการดำเนินงานในหมู่บ้านชุมชนที่มีความพร้อมเพื่อพัฒนาเป็นต้นกล้าหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

จำนวน ๑,๙๗๘ แห่ง และดำเนินการกับหมู่บ้านกองทุนแม่ในปัจจุบัน ๒๖,๕๐๗ แห่ง โดยซ่อมเสริมหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีอยู่เดิมให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านตนเองได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยกระดับหมู่บ้านกองทุนแม่ที่มีศักยภาพเป็นศูนย์การเรียนรู้

๔. มาตรการการบำบัดรักษายาเสพติด

ผู้เสพเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานทางสาธารณสุข ภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมบูรณาการดำเนินงานคัดกรองและดูแลผู้ใช้ผู้เสพยาเสพติดให้สามารถเข้าถึงการบำบัดรักษา เพื่อลดผลกระทบต่องสังคม เมื่อผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟู กลไกที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการติดตามดูแลช่วยเหลือเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้ผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาได้รับการติดตามตามมาตรฐาน (Retention Rate) ในแต่ละปีมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้ผ่านการบำบัด โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ นำผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่ระบบบำบัดรักษาเป้าหมาย ๑๕๒,๐๓๔ ราย ดำเนินการได้ ๑๓๐,๕๖๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๖ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดเป้าหมาย ๑๗๕,๘๘๓ ราย ดำเนินการได้ ๑๐๓,๕๕๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘๘ นอกจากนี้ ได้ใช้แนวทางการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด (Community Based Treatment: CBTx) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หมู่บ้านชุมชนที่มีความพร้อมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ขับเคลื่อนนโยบายและขยายการดำเนินงานของคลินิกให้คำปรึกษาด้านจิตสังคมในระบบศาลจากเดิม ๒๕ แห่ง เป็น ๑๗๖ แห่ง โดยให้คำปรึกษาด้านจิตสังคมแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในระบบศาลเพื่อช่วยเหลือแก้ไขฟื้นฟูจิตใจ ปรับพฤติกรรมให้ดีขึ้น และป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีอาการทางจิตอันเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดเพื่อลดผลกระทบของผู้เสพยาเสพติดต่องสังคม

๕. มาตรการการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

๕.๑ ปรับปรุงกฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด อันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔

๕.๒ มุ่งเน้นการบริหารจัดการอย่างบูรณาการและนำนวัตกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพมาใช้ เพื่อบูรณาการทุกภาคส่วนขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดผ่านแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และกลไกการอำนวยการตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับพื้นที่ โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) เป็นกลไกบูรณาการและการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.จ./กทม.) เป็นกลไกบูรณาการในพื้นที่ระดับจังหวัดและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๕.๓ ควบคุมและใช้ประโยชน์จากพืชเสพติดในทางการแพทย์ ทางวิทยาศาสตร์ และทางอุตสาหกรรม ลดทอนความเป็นอาญา พัฒนาให้เป็นพืชเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้ศึกษาวิจัยเพื่อใช้ทางการแพทย์และใช้ตามวิถีชาวบ้าน ซึ่งเป็นการดำเนินงานโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าพืชเสพติดมีประโยชน์ทางการแพทย์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยและพัฒนาการรักษาโรคเป็นทางเลือกสำหรับผู้ป่วย ทั้งนี้ ยังคงต้องมีมาตรการควบคุมและป้องกันการใช้พืชเสพติดในทางที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน

๕.๔ การขับเคลื่อนแผนพื้นที่พิเศษ อาทิ แผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เพื่อการเลิกฝิ่นอย่างยั่งยืน และโครงการร้อยใจรักษ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๘๐

๕.๕ จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านป้องกันและปรามปรามยาเสพติด จำนวน ๔๖,๐๐๐ ตัวอย่างต่อปี โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ พบว่า ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๒.๘๘ ความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๑.๔๘ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากสถานการณ์ปัญหายาเสพติด ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๕.๘๘

๕.๖ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ แผนงานบูรณาการป้องกันปรามปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ๔,๒๖๑.๖๙ ล้านบาท มีผลการเบิกจ่าย ๓,๙๔๖.๗๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๖๑

๖. ผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปรามปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๑ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนงานบูรณาการป้องกัน ปรามปราม และ บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
เป้าหมาย ๑ : ลดระดับความรุนแรงของพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติด		
ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย : พื้นที่แพร่ระบาดลดลงอย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ จากเป้าหมายปีที่ผ่านมา	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๔๔.๕๒
แนวทาง : ปรามปรามนักค้ายาเสพติดและสกัดกั้นการนำเข้า - ส่งออกยาเสพติดและสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์		
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง ๑.๑ ร้อยละ ๗๕ ของการสกัดกั้นปริมาณยาเสพติดเปรียบเทียบกับปริมาณยาเสพติดที่จับกุมทั่วประเทศ	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๗๕.๐๒
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง ๑.๒ ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนรายที่ถูกออกหมายจับฐานความผิดสมคบ สนับสนุน และช่วยเหลือในคดียาเสพติด	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๑๐๐
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง ๑.๓ มูลค่าทรัพย์สินที่ดำเนินการตามความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยึดอายัด รวมกันไม่น้อยกว่า ๖,๐๐๐ ล้านบาท	๖,๐๐๐ ล้านบาท	๑๑,๐๐๓.๐๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๘๓.๓๘)
เป้าหมาย ๒ : ลดประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด		
ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย : ร้อยละ ๙๗ ของประชากรทุกช่วงวัย ไม่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	ร้อยละ ๙๗	ร้อยละ ๙๙.๔๐
แนวทาง : ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการสร้างภูมิคุ้มกัน และภาคส่วนต่าง ๆ มีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมให้เกิดพื้นที่ปลอดภัยยาเสพติด		
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง ๑.๑ ร้อยละ ๙๐ ของประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายตามแผนมีการสร้างภูมิคุ้มกัน	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๒.๓๒
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง ๑.๒ ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ที่มีปัญหาแพร่ระบาดของยาเสพติดเกิดการจัดการ เพื่อเสริมสร้างให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย	ร้อยละ ๕๕	ร้อยละ ๙๑.๓๒

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
เป้าหมาย ๓ ลดผลกระทบจากยาเสพติดต่อผู้เสพและสังคม		
ตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย : ร้อยละ ๕๘ ของผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องจนถึงการติดตาม (Retention Rate)	ร้อยละ ๕๘	ร้อยละ ๕๘.๑๙
แนวทาง : การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด		
ตัวชี้วัดระดับแนวทาง : ร้อยละ ๕๐ ของผู้ป่วยยาเสพติดได้รับการดูแลติดตามอย่างต่อเนื่องและพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยมีส่วนร่วมของชุมชน	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๗.๒๖

*** ข้อมูลผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๕

ส่วนที่ ๔

กรอบทิศทางและเป้าหมาย

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. วัตถุประสงค์

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดำเนินการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมาย และตัวชี้วัด ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๒. เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานบูรณาการยาเสพติดใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ให้สอดคล้องรองรับแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. เพื่อกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งระบบอย่างเป็นรูปธรรม

๒. กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดที่ ๑ ทิศทางและนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดจากการประชุม UNGASS 2016 แนวคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวทางใหม่ที่สืบเนื่องจากการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยพิเศษว่าด้วยปัญหายาเสพติดโลก (UNGASS 2016) เปลี่ยนกรอบความคิดจากสงครามยาเสพติด เป็นการใช้สาธารณสุขนำการแก้ไขปัญหายาเสพติด การทบทวนนโยบายควบคุมยาเสพติด นโยบายทางเลือก และการลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เน้นสุขภาพผู้ป่วย รวมทั้งการแก้ไขปัญหายาสังคม ความเหลื่อมล้ำ ความยากจน ซึ่งเป็นพื้นฐานของปัญหายาเสพติด นำมาปรับใช้กับการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย

กรอบแนวคิดที่ ๒ ดัชนีนโยบายยาเสพติดโลก (The Global Drug Policy Index 2021) ถูกจัดทำขึ้น โดยเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรระหว่างประเทศด้านยาเสพติด เพื่อเป็นกลไกในการตรวจสอบ ประเมินผล และเปรียบเทียบนโยบายยาเสพติดระดับชาติในแต่ละประเทศ โดยจัดอันดับคะแนนเพื่อบ่งชี้ว่า นโยบายด้านยาเสพติดของแต่ละประเทศมีความสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชน สุขภาพ และการพัฒนา ขององค์การสหประชาชาติมากน้อยเพียงใด ซึ่งประกอบไปด้วย ๗๕ ตัวบ่งชี้ ๒๑ ตัวชี้วัดกลุ่มนโยบาย ครอบคลุมใน ๕ มิตินโยบาย ได้แก่

มิติที่ ๑ การปราศจากการพิจารณาและตอบสนองที่รุนแรง การพิจารณาโทษและการกระทำ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อผู้ต้องหาคดียาเสพติดต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ไม่มีการกระทำที่รุนแรงเกิน ความจำเป็น หลีกเลี่ยงการลงโทษประหารชีวิต การวิสามัญฆาตกรรม การใช้นโยบายทางการทหาร การจำคุกตลอด ชีวิต และการกักขังโดยไม่ยินยอม หรือการบังคับบำบัด

มิติที่ ๒ การตอบสนองต่อความยุติธรรมทางอาญาอย่างเหมาะสม การดำเนินการภายใต้ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องดำเนินอยู่บนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมเป็นที่ตั้ง ไม่มีการเลือกปฏิบัติ พิจารณาบทลงโทษตามความเหมาะสมของสัดส่วนความผิด รวมทั้งการลดทอนความเป็น อาญาในคดีที่ไม่รุนแรง

มิติที่ ๓ สุขภาพและการลดอันตรายจากการใช้สารเสพติด ส่งเสริมการให้ความสำคัญกับสิทธิในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและการลดอันตรายอย่างครอบคลุม เสมอภาค และเท่าเทียม มีการดำเนินโครงการและสนับสนุนงบประมาณด้านการลดอันตรายสำหรับผู้ที่ใช้สารเสพติดในนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด หรือนโยบายและแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและความยั่งยืนของนโยบายในอนาคต

มิติที่ ๔ ความพร้อมและการเข้าถึงสารควบคุมพิเศษระดับสากลเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดและทนทุกข์ทรมาน ส่งเสริมการให้ความสำคัญกับสิทธิการเข้าถึงสารควบคุมพิเศษได้จริงอย่างครอบคลุม เสมอภาค และเท่าเทียม ภายใต้การควบคุมของรัฐและข้อกำหนดที่เหมาะสม

มิติที่ ๕ การพัฒนาทางเลือก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเลือกในนโยบายด้านยาเสพติดที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ โดยคำนึงถึงประโยชน์

กรอบแนวคิดที่ ๓ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวม ๑๙๓ ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ (๒๐๓๐ Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ๑๗ เป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน ดังนั้น การจัดการกับปัญหายาเสพติด จะอยู่บนพื้นฐานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนของประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ทั้งหมด ๒ เป้าหมาย ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๓ การสนับสนุนการมีสุขภาพที่ดีของคนในสังคมและชุมชน (Good Healthy and well - being) มุ่งเน้นการเสริมสร้างการป้องกันและการบำบัดรักษาผู้เสพติดที่ใช้สารในทางที่ผิดอย่างครอบคลุม และเป้าหมายที่ ๑๖ การสร้างสังคมสงบสุข ยุติธรรม และใช้กฎหมายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน (Peace and justice and Strong Institutions)

กรอบแนวคิดที่ ๔ ประมวลกฎหมายยาเสพติด กำหนดโครงสร้างองค์กรและกลไกในการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดของประเทศ การควบคุมยาเสพติด พืชเสพติด การกำหนดพื้นที่ การบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ การนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม การตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด โดยแยกคดีทรัพย์สินไม่ผูกติดกับผลคดีอาญา และให้รับทรัพย์สินตามมูลค่า การกำหนดความผิดในคดียาเสพติด ลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด เพิ่มอำนาจทางกฎหมายและเครื่องมือด้านการปราบปราม ให้สามารถทำลายโครงสร้างหรือเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่สำคัญมากกว่าการดำเนินการกับกลุ่มแรงงาน การแก้ไขปัญหายาเสพติดผู้ติดยาเสพติดโดยวิธีการทางสาธารณสุข แทนการใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยยึดหลักผู้เสพติดคือผู้ป่วยที่ควรได้รับการช่วยเหลือให้เข้ารับการบำบัดรักษา ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด โดยติดตาม ให้คำปรึกษา และสงเคราะห์ให้กลับมาดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดที่ ๕ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) การแก้ไขปัญหายาเสพติดจะต้องนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการป้องกัน ปรามปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดกรอบทิศทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดดังนี้

๑. บริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างบูรณาการ โดยยึดหลักปัจเจกบุคคล บนพื้นฐานของหลักการทางสาธารณสุขและสิทธิมนุษยชน เพื่อลดผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม

๒. มุ่งปราบปราม ทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดในระดับต่าง ๆ ด้วยมาตรการทางทรัพย์สินและบูรณาการอำนาจทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ และป้องกันผู้ที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓. ประเทศไทยเป็นแกนกลางในหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อร่วมกำหนดยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการ การส่งเสริม การประสานงาน และการติดตามการดำเนินการความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน นอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

๓. จุดเน้นของแผน

๑. ป้องกันกลุ่มประชากรไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพติดและการค้ายาเสพติด โดยการเรียนการสอนตามหลักสูตร กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ สื่อออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้าถึง เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

๒. เพิ่มการปฏิบัติและขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อลดการนำเข้ายาเสพติดบริเวณชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๓. ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด ด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน บูรณาการอำนาจทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๔. จัดตั้งและพัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้ครอบคลุม และมีกระบวนการได้มาตรฐานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด

๕. พัฒนาระบบข้อมูลและการเชื่อมโยงระบบข้อมูลการบำบัดรักษาเสพติดและฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมถึงการเชื่อมต่อฐานข้อมูลทั้งกระบวนการ

๖. ดำรงสถานะประเทศไทยในการเป็นแกนกลาง ประสานความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๗. พัฒนาหลักสูตรด้านการจัดการปัญหายาเสพติดให้ได้มาตรฐานสากล ประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคลากรด้านยาเสพติดระดับนานาชาติ

๘. ส่งเสริมความร่วมมือ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน

๙. กำหนดสถานะของพื้นที่หรือกลุ่มพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดพร้อมกับกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหตามบริบทของพื้นที่

๓. วิสัยทัศน์

สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติดด้วยมาตรการทางเลือกใหม่สู่การแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืน

๔. เป้าหมายและตัวชี้วัด แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ผลสัมฤทธิ์ : ปัญหายาเสพติดได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัด :

๑. สัดส่วนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากรลดลง

๒. ร้อยละของคดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง

๓. ร้อยละความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

มาตรการป้องกันยาเสพติด

เป้าหมาย : ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายรู้เท่าทันยาเสพติดและมีความปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด

ตัวชี้วัด : สัดส่วนของผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากรลดลง

มาตรการปราบปรามยาเสพติด

เป้าหมาย : ปราบปรามทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด

ตัวชี้วัด :

๑. ร้อยละของการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแนวชายแดนเปรียบเทียบกับปริมาณยาเสพติดที่จับกุมทั่วประเทศ

๒. ร้อยละของคดียาเสพติดที่มีการสืบสวนขยายผล จากการจับกุมผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

มาตรการยึดทรัพย์สินค้ายาเสพติด

เป้าหมาย : ทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน

ตัวชี้วัด : ร้อยละของการดำเนินมาตรการยึดอายัดทรัพย์สินค้ายาเสพติด

มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด

เป้าหมาย :

๑. จัดตั้งและพัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด และเชื่อมโยงกันทั้งกระบวนการ

๒. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติด ให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ และไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม

๓. พัฒนาระบบข้อมูลและเชื่อมโยงระบบข้อมูลการจัดการผู้เสพยาเสพติดทั้งระบบ

ตัวชี้วัด :

๑. ร้อยละของการดำเนินการพัฒนาหน่วยบริการบำบัด (ศูนย์คัดกรอง/สถานพยาบาล/สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด/ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม) ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด

๒. ร้อยละของผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมาย :

๑. ประเทศไทยเป็นแกนกลางในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และการส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือกับประเทศอาเซียน นอกภูมิภาคอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

๒. พัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด :

๑. ระดับความสำเร็จของบทบาทประเทศไทยในการผลักดันยุทธศาสตร์ แผนงาน และความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

๒. ระดับความสำเร็จของไทยในการสนับสนุนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

มาตรการบริหารจัดการ

เป้าหมาย :

๑. กระบวนการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีความประสานสอดคล้องในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการในทุกระดับ
๒. สังคมปรับเปลี่ยนมุมมองต่อปัญหายาเสพติดให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งสามารถรับมือกับปัญหายาเสพติดในสังคม ได้ดีขึ้น ภายใต้การกำกับดูแลและช่วยเหลือของภาครัฐ
๓. ภาครัฐทันสมัย ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยการใช้ประโยชน์เทคโนโลยี นวัตกรรม และฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้อย่างบูรณาการมีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ
๔. บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดมีทักษะและสมรรถนะสูง พร้อมรับมือกับภัยคุกคามของปัญหายาเสพติดในยุคดิจิทัล ภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลาย ซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี
๕. สร้างคุณค่าจากการใช้ประโยชน์พืชเสพติด และพืชในการกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ ในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด :

ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๕

มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วย ๖ มาตรการ ๔๑ แนวทาง ๖๓ โครงการสำคัญ ดังนี้

๑. มาตรการป้องกันยาเสพติด

ดำเนินงานป้องกันยาเสพติด เพื่อป้องกันบุคคลในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในด้านการเสพ การค้ายาเสพติด และป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ ในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มแรงงานในและนอกระบบ ประชาชนทั่วไป กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มครอบครัว รวมถึงป้องกันเชิงพื้นที่ เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากปัญหายาเสพติด ทั้งพื้นที่หมู่บ้านชุมชน และพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Platform) ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๘ แนวทาง ๑๖ โครงการสำคัญ

เป้าหมาย

ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายรู้เท่าทันยาเสพติดและมีความปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด

ตัวชี้วัด

สัดส่วนของผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากรลดลง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มประชากรให้รู้เท่าทันและไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ เสริมสร้างความรู้เท่าทันและป้องกันยาเสพติดในเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดในช่วงวัยเด็กและเยาวชน โดยเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับ ยาเสพติด ทักษะด้านต่าง ๆ รวมถึงเสริมสร้างทัศนคติและแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ตระหนัก และดำเนินชีวิตโดยปลอดภัยจากยาเสพติด ทั้งในมิติการเสพและการค้ายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. สร้างและพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาทุกระดับตามความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่

๑.๑ พัฒนาทักษะสมอง EF หรือ Executive Functions ในเด็กระดับปฐมวัย ผ่านหลักสูตร การเรียนการสอนในสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกลไกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางรากฐานภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดระยะยาว

๑.๒ ให้ความรู้/ความเข้าใจถึงโทษ พิษภัยยาเสพติดและพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล ในระดับประถมศึกษาผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการรู้เท่าทัน ตลอดจนมี ภูมิคุ้มกันยาเสพติด

๑.๓ พัฒนาทักษะชีวิต ทั้งทักษะทางสังคม (Social Skills) และทักษะวิชาชีพ (Professional Skills) ในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา หรือเทียบเท่า ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องและการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด

๑.๔ ขยายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา โดยเพิ่มหลักสูตรด้านการป้องกันยาเสพติดในคณะวิชาที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษา เช่น คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ เป็นต้น และส่งเสริมขยายวิชากฎหมายยาเสพติดในคณะนิติศาสตร์ ไปยังสถาบันอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรในแต่ละระดับ ผ่านกลไกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษาธิการฯ หน่วยงานต้นสังกัดทางทหาร/ตำรวจ เป็นต้น เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้ เทคนิคและทักษะแก่ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนหลักสูตรด้านการป้องกันยาเสพติด พัฒนาและประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพต่อการเข้าถึงกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา หรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

๓. พัฒนาสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างความรู้เท่าทันและป้องกันยาเสพติด ในเด็กและเยาวชน ดังนี้

๓.๑ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกมิติ เน้นการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงได้ในกลุ่มเป้าหมาย แต่ละระดับอย่างสะดวก รวดเร็ว กะทัดรัด เข้าใจง่าย และมีรูปแบบการนำเสนอที่ดึงดูดความสนใจ รวมถึงพัฒนาสื่อสร้างแรงบันดาลใจ โดยการค้นหา ส่งเสริม และรณรงค์เกี่ยวกับบุคคลต้นแบบจากหลายอาชีพ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้เท่าทันยาเสพติด เกิดความตระหนัก มีแรงบันดาลใจ มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๓.๒ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงกิจกรรมทางเลือกเชิงสร้างสรรค์ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนในแต่ละระดับ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเยาวชนในระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า หรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

โครงการที่สำคัญ

๑. โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและขยายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันยาเสพติด

๒. โครงการเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด

๓. โครงการจัดทำสื่อการเรียนรู้

๔. โครงการฝึกอบรมครูผู้สอนและบุคลากรที่ให้ความรู้ด้านยาเสพติด

แนวทางที่ ๒ ป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานด้วยพลังความร่วมมือของผู้ประกอบการและเครือข่ายแรงงาน

วัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันกลุ่มแรงงานไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งในด้านการเสพและการค้า ยาเสพติด ร่วมมือกับสถานประกอบการในการเฝ้าระวังและดูแลกลุ่มแรงงาน

กรอบการดำเนินงาน

๑. สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ โดยจัดให้มีระบบเฝ้าระวัง ตามมาตรฐานการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (มยส.) และโครงการโรงงานสีขาว และให้โอกาสแรงงานที่เสพยาเสพติดได้รับการบำบัดรักษาที่เหมาะสม และได้รับโอกาสกลับเข้าทำงานหลังจากผ่านการบำบัดรักษา เพื่อให้ผู้ผ่านการบำบัดให้มีอาชีพ มีรายได้ และไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๒. สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานนอกระบบ เช่น อาสาสมัครแรงงาน สมาคมแท็กซี่สาธารณะไทย สมาคมผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้างแห่งประเทศไทย เป็นต้น โดยพัฒนารูปแบบสื่อ

และช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายให้สามารถเข้าถึงกลุ่มแรงงานนอกระบบ เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๓. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มแรงงานในและนอกระบบ โดยเพิ่มช่องทางในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งช่องทางรูปแบบปกติ และช่องทางออนไลน์ เพื่อให้เป็นแหล่งศูนย์รวมในการเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มแรงงาน ทั้งในและนอกระบบเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาฝีมือและทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การเข้าถึงงาน เงินทุนช่วยเหลือ ตลอดจนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งให้ความรู้ พัฒนาทักษะ และแหล่งให้คำปรึกษาแนะนำ ในการป้องกันตนเองและครอบครัวจากปัญหายาเสพติด

โครงการที่สำคัญ

๑. โครงการพัฒนาความร่วมมือสถานประกอบการและเครือข่ายเพื่อการป้องกันยาเสพติด กลุ่มแรงงานในและนอกระบบ
๒. โครงการพัฒนาทักษะและให้คำปรึกษาเพื่อการป้องกันการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

แนวทางที่ ๓ สร้างกระแสความตื่นตัวในสังคมให้เกิดความตระหนักและจิตสำนึกร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความตื่นตัวและความเข้าใจในสาเหตุของปัญหายาเสพติดในสังคมโดยให้ตระหนักถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สร้างการรับรู้ และสร้างการยอมรับต่อผู้มีปัญหายาเสพติด ตระหนักถึงโทษของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด เช่น การรับจ้างเปิดบัญชี การรับจ้างขนยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป กลุ่มเสี่ยง ที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งการเสพและการค้า เช่น โฆษ พิษภัยและผลกระทบจากยาเสพติด บทลงโทษทางกฎหมาย ทั้งการรับจ้างเปิดบัญชีธนาคารให้กลุ่มนักค้ายาเสพติด การรับจ้างขนลำเลียงยาเสพติด เป็นต้น
๒. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โดยการสื่อสารผ่านอินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) หรือผู้นำที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อกลุ่มเป้าหมาย เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำตามธรรมชาติ ผู้นำทางศาสนา และบุคคลที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

โครงการที่สำคัญ

โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อป้องกันยาเสพติด

แนวทางที่ ๔ ป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยงด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยง ให้สามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงและลดการกระทำผิดซ้ำ โดยสนับสนุนให้จัดกิจกรรมพัฒนาทางเลือกในชีวิตอย่างสร้างสรรค์และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

กรอบการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยง เสริมสร้าง ประสิทธิภาพและพัฒนาทักษะในการป้องกันปัญหายาเสพติด ดังนี้
  - ๑.๑ ส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา “ทักษะการใช้ชีวิต” ให้แก่ เด็ก เยาวชน บุคคลที่มี ลักษณะพฤติกรรม ทศนคติ ค่านิยม โอกาส และเงื่อนไขปัจจัยในการใช้ชีวิต ที่มีแนวโน้มจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด เน้นแนวคิด “เข้าถึง เข้าใจ เข้าร่วม” เพื่อส่งเสริมการมีเป้าหมายชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง การวางแผนอนาคต เข้าใจสังคมและการดำรงชีวิต เรียนรู้ที่จะเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดี และสามารถปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน โดยการสร้างกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรม

บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงสร้างความเข้าใจด้วยสื่อ ชุตความรู้ และผู้มีอิทธิพลทางความคิด (Influencer) สร้างแรงจูงใจให้เกิดการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการป้องกันปัญหายาเสพติด

๑.๒. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เชิงป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการศึกษารเรียนรู้จากการศึกษาดูงานในพื้นที่จริง หรือสถานที่ที่สะท้อนถึงผลกระทบจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น เรือนจำ ทณฑสถาน สถานที่บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดในมิติต่าง ๆ ทั้งการเสพและค้ายาเสพติด

๒. พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนที่มีความเสี่ยงและผู้ที่เคยมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งการเสพและการค้า โดยการให้ความรู้และการฝึกทักษะวิชาชีพ ฝึกอาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

โครงการที่สำคัญ

๑. โครงการกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตและมุมมองทางความคิดใหม่ต่อยาเสพติด
๒. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเสี่ยงเพื่อการป้องกันยาเสพติด

แนวทางที่ ๕ ป้องกันยาเสพติดในระดับครอบครัว

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีองค์ความรู้และทักษะในการดูแลบุตรหลาน เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาความร่วมมือ ส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะ แก่เครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาครอบครัวที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อาทิ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) และองค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาครอบครัวในพื้นที่ เพื่อให้เป็นกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ครอบครัว

๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวทุกระดับโดยให้คำปรึกษาและส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัวในการป้องกันสมาชิกให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด อาทิ ให้ความรู้ด้านการพัฒนาทักษะทางสมองในการบริหารชีวิต (Executive Functions : EF) แก่พ่อแม่ผู้ปกครองด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสม

โครงการที่สำคัญ

๑. โครงการเสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนากลไกด้านการส่งเสริมครอบครัวในพื้นที่
๒. โครงการเสริมสร้างความรู้และให้คำปรึกษาครอบครัว เพื่อการป้องกันยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนและพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Platform)

แนวทางที่ ๖ เสริมสร้างพลังในการป้องกันยาเสพติดด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่าย และเพิ่มความสามารถของแกนนำประชาชนในการวิเคราะห์ปัญหาและศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน เสริมสร้างการเฝ้าระวัง สอดส่อง และตรวจตราปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดจากยาเสพติด เพื่อดูแลช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และลดผลกระทบที่เกิดจากปัญหายาเสพติดภายในชุมชน

กรอบการดำเนินงาน

๑. ป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีปัญหายาเสพติด โดยดำเนินการตามบริบทของหมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่บ้านชายแดน เสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการพัฒนาพื้นที่และความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวทางการพัฒนาทางเลือก ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหายาเสพติด

หมู่บ้านทางผ่าน และหมู่บ้านเสี่ยงต่ำ ใช้กลไกชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชน (ชรบ.) เฝ้าระวัง สอดส่อง ตรวจตรา ปัญหาการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

หมู่บ้านพักยา เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ดูแล ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้มีการแจ้งเบาะแสยาเสพติดแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมู่บ้านแพร่ระบาด สำรวจ ค้นหา ผู้เสพ ผู้ติด และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาลักษณะที่เกี่ยวกับยาเสพติด ส่งเสริม เฝ้าระวังดูแล พัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่แก่กลุ่มเสี่ยง สร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกลไกภาคประชาชนประชาสังคม หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน และปรามปรามผู้ค้า โดยการบังคับใช้กฎหมาย

๒. พัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้นำ อาสาสมัคร และประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เฝ้าระวัง สอดส่อง ป้องกัน และค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ด้วยวิธีการจัดระเบียบหมู่บ้าน/ชุมชน การเดินเวรยาม ตั้งจุดตรวจ การให้ความรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งให้การช่วยเหลือแก่ผู้เสพยาเสพติด เพื่อให้ได้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม

โครงการสำคัญ

๑. โครงการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

๒. โครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

แนวทางที่ ๗ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงด้วยการจัดระเบียบสังคม

วัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ควบคุมพื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง โดยการบูรณาการจัดระเบียบสังคมและรักษาพื้นที่ให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. วิเคราะห์และพัฒนารูปแบบกลไกการเฝ้าระวังและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่เหมาะสม และระดมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างมาตรการ กฎกติกา/ระเบียบในการจัดการและควบคุมปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน หอพัก บ้านเช่า อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม ฯลฯ และพื้นที่เสี่ยงรอบสถานศึกษา รวมทั้งเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการสอดส่องเฝ้าระวัง และรักษาพื้นที่ให้มีความปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด

๒. เฝ้าระวัง สอดส่อง ตรวจตรา พื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง และดำเนินการควบคุมโดยใช้มาตรการทางสังคมหรือมาตรการทางกฎหมายตามความเหมาะสม รวมทั้งระดมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันสอดส่อง เฝ้าระวัง และแจ้งปัญหา

โครงการสำคัญ

โครงการจัดระเบียบสังคม

แนวทางที่ ๘ เสริมสร้างการป้องกันยาเสพติดในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Platform)

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างเครือข่ายป้องกันยาเสพติดในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาเนื้อหา (contents) และสื่อประชาสัมพันธ์การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ ในหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น สื่อโฆษณาออนไลน์ สื่อความจริงเสมือน (Virtual Reality) และอินโฟกราฟฟิก เป็นต้น และเผยแพร่ในทุกแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่สังคมออนไลน์ตามความเหมาะสม เช่น ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ Clubhouse, Facebook page เป็นต้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลเสริมสร้างความรู้เท่าทันยาเสพติด

๒. สร้างความร่วมมือกับกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่มีบทบาท/อิทธิพลต่อความคิดของประชาชน (Influencer) ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสาร เพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น YouTuber TikTokers เป็นต้น

๓. พัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่สื่อสังคมออนไลน์ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม อาทิ ระบบเฝ้าระวังและวิเคราะห์สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนในสื่อสังคมออนไลน์

โครงการสำคัญ

๑. โครงการป้องกันยาเสพติดและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดช่องทางสื่อสังคมออนไลน์
๒. โครงการสื่อสารสร้างการรับรู้ผ่านบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีบทบาท/อิทธิพลต่อความคิดของประชาชนในสื่อสังคมออนไลน์

หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานหลัก

สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร) กระทรวงกลาโหม (กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ) กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส. กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ สำนักงานกิจการยุติธรรม)

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม)

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต กรมอนามัย)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

กระทรวงวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กรมพลศึกษา)

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น/รูปแบบพิเศษ (อบจ. ทต. ทม. ทน. อบต. เมืองพัทยา กทม.)

หน่วยงาน/องค์กร (มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์)

๒. หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ)

กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)

หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

หน่วยงาน/องค์กร (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) สถานประกอบการ องค์กร/เครือข่ายด้านเด็กและเยาวชน องค์กรศาสนา องค์กร/เครือข่ายด้านครอบครัว องค์กร/เครือข่ายภาคประชาชน มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า สำนักงานกองสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.))

๒. มาตรการปราบปรามยาเสพติด

การปราบปรามยาเสพติด โดยมุ่งเน้นการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับสำคัญ และขยายผลนำไปสู่การจับกุมและยึดอายัดทรัพย์สิน การปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่มีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด บุคคลที่มีบทบาทเป็นหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ/จัดการในเครือข่าย การปราบปรามต่อผู้ค้าในพื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติดและในสื่อสังคมออนไลน์ การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการบูรณาการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ การสืบสวนทางเทคโนโลยี สืบสวนทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย และอำนาจทางกฎหมายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔ แนวทาง ๔ โครงการสำคัญ

เป้าหมาย

ปราบปรามทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด

ตัวชี้วัด

- ร้อยละของการสกัดกั้นยาเสพติด ตามแนวชายแดนเปรียบเทียบกับปริมาณยาเสพติดที่จับกุมทั่วประเทศ
- ร้อยละของคดียาเสพติดที่มีการสืบสวนขยายผล จากการจับกุมผู้กระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

แนวทางที่ ๑ สกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

วัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย และสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไม่ให้ผ่านประเทศไทยเข้าไปยังแหล่งผลิต โดยวางมาตรการสกัดกั้นอย่างเป็นระบบ ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรอบการดำเนินงาน

๑. บูรณาการและประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยวางมาตรการสกัดกั้นตามแนวชายแดนทางบก ทางน้ำ/ท่าเรือ ทางท่าอากาศยานนานาชาติระหว่างประเทศ และพัสดุไปรษณีย์ระหว่างประเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อเฝ้าระวังกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

๒. สืบสวน สอบสวน ขยายผล และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามแนวชายแดน เช่น กลุ่มเครือข่ายธุรกิจและธุรกรรมฟอกเงิน กลุ่มผู้มีอิทธิพลเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ

๓. ขยายและพัฒนาความร่วมมือตามโครงการความร่วมมือปราบปรามยาเสพติดระหว่างท่าอากาศยานนานาชาติ (Airport Interdiction Task Force : AITF) โครงการความร่วมมือปราบปรามยาเสพติดระหว่างท่าเรือสากล (Seaport Interdiction Task Force : SITF) และโครงการสกัดกั้นการส่งออกและนำเข้ายาเสพติดผ่านช่องทางศุลกากร

๔. นำเครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสกัดกั้นอย่างเป็นระบบ

โครงการสำคัญ

โครงการสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

แนวทางที่ ๒ ปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดพื้นที่ตอนในของประเทศ

วัตถุประสงค์ เพื่อปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามเส้นทางคมนาคมและการใช้ช่องทางลำเลียงผ่านบริการระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics) ทั้งของภาครัฐและเอกชน

กรอบดำเนินงาน

๑. ปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามด่านตรวจ จุดตรวจ/จุดสกัด เส้นทางคมนาคม ทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรอง จุดเสี่ยง เส้นทางรอยต่อระหว่างพื้นที่ชายแดนกับพื้นที่ตอนใน หรือพื้นที่ พักคอยเพื่อควบคุมการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยสามารถปรับเปลี่ยนห้วงเวลาตามสถานการณ์และข้อมูล การข่าวที่เหมาะสม พร้อมทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผู้มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๒. สืบสวน สอบสวน ขยายผล และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำความ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มผู้ลักลอบลำเลียงยาเสพติดซึ่งก่อให้เกิดการแพร่กระจาย ในกลุ่มประชาชน

๓. ประสานความร่วมมือและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสถานประกอบการ การบริการขนส่งสินค้า หรือพัสดุไปรษณีย์ทั้งบริการของภาครัฐและเอกชน (logistics) ตามประกาศคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด เรื่อง การกำหนดมาตรการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหการกระทำความ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ

๔. นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียง ยาเสพติด เช่น เครื่อง X - Ray เครื่องตรวจหาสารเสพติด ระบบ License Plate ฯลฯ

โครงการสำคัญ

โครงการปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสืบสวน ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด และขยายผลนำไปสู่การจับกุม และยึดอายัดทรัพย์สิน

กรอบการดำเนินงาน

๑. สืบสวน สอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน ขยายผลไปสู่การจับกุมบุคคลที่มีบทบาทเป็นหัวหน้า ผู้มีหน้าที่สั่งการ/จัดการในเครือข่าย องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และเครือข่ายการค้ายาเสพติด

๒. ดำเนินการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย ในการสืบสวนทางเทคโนโลยี การสืบสวนทางไซเบอร์ การสืบสวนทางการเงินผ่านช่องทางออนไลน์ การใช้ สกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) ในการซื้อขายยาเสพติด เพื่อสืบสวนขยายผลจนนำไปสู่การจับกุมเครือข่าย การค้ายาเสพติดออนไลน์

๓. พัฒนาระบบเฝ้าระวังการค้ายาเสพติดออนไลน์เพื่อสนับสนุนการสืบสวนและใช้พยานหลักฐาน ในการดำเนินคดีตามกฎหมาย

๔. ปราบปรามนักค้ายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ชายแดน พื้นที่พักยาเสพติด พื้นที่ทางผ่าน หรือลำเลียงยาเสพติด พื้นที่เลี้ยงด่าน/จุดตรวจยาเสพติด และพื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติด

๕. ดำเนินการต่อข้อร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อลดความเดือดร้อน ของประชาชนที่เกิดจากปัญหายาเสพติด

โครงการสำคัญ

โครงการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ

แนวทางที่ ๔ ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

กรอบดำเนินงาน

๑. ดำเนินการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ หรือใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ขบวนการค้ายาเสพติด

๒. ดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

โครงการสำคัญ

โครงการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานหลัก

สำนักนายกรัฐมนตรี (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล)

กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร)

กระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบก กรมท่าอากาศยาน)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส. กรมสอบสวนคดีพิเศษ)

ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง (สำนักงาน ปปง. สำนักงาน ป.ป.ท.)

องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (สำนักงาน ป.ป.ช.)

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (การรถไฟแห่งประเทศไทย การท่าเรือแห่งประเทศไทย บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท ขนส่ง จำกัด บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)

หน่วยงานอื่นของรัฐ (การทำอากาศยานอุต๊ะเกา)

หน่วยงานเอกชน (บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน))

๒. หน่วยงานสนับสนุน

สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)

กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย)

กระทรวงการต่างประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ)

กระทรวงยุติธรรม (สถาบันนิติวิทยาศาสตร์)

กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)

กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง (สำนักงานอัยการสูงสุด)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/รูปแบบพิเศษ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร)

หน่วยงานอื่นของรัฐ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

หน่วยงานเอกชน (สถานประกอบการ)

๓. มาตรการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด

การยึดอายัดทรัพย์สินเพื่อทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับรายสำคัญ พัฒนารูปแบบการยึดอายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด มีการสอบสวน สืบสวน ขยายผล ผู้ค้าเครือข่าย นำไปสู่การตรวจสอบยึดอายัดทรัพย์สิน เสริมสร้างแนวร่วมในการตรวจหาทรัพย์สินในคดีความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด บูรณาการกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบริหารจัดการกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ แนวทาง ๘ โครงการสำคัญ

เป้าหมาย

ทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน

ตัวชี้วัด

ร้อยละของการดำเนินมาตรการยึด อายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ดำเนินการยึด อายัดทรัพย์สิน เพื่อทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด

แนวทางที่ ๑ ขยายผลคดียาเสพติดเพื่อนำไปสู่การยึด อายัดทรัพย์สิน

วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขยายผลคดียาเสพติดเพื่อนำไปสู่การยึด อายัดทรัพย์สิน

กรอบการดำเนินงาน

ดำเนินการสืบสวน สอบสวน ปราบปราม ขยายผล ผู้ค้ายาเสพติดและเครือข่ายการค้ายาเสพติด เพื่อนำไปสู่การดำเนินมาตรการตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

โครงการสำคัญ

โครงการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

แนวทางที่ ๒ พัฒนารูปแบบในการยึด อายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการยึด อายัดทรัพย์สินในคดีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

พัฒนารูปแบบในการยึด อายัดทรัพย์สินคดียาเสพติด การยึด อายัดทรัพย์สินแบบเฉพาะเจาะจง การยึด อายัดทรัพย์สินทดแทน และการริบทรัพย์สินตามมูลค่า (Value Based Confiscation) โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานสืบหาทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการค้ายาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด โดยพัฒนาศักยภาพบุคลากร/ผู้ปฏิบัติงาน ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายยาเสพติด และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ขยายไปสู่การใช้มาตรการการริบทรัพย์สินตามมูลค่า (Value Based Confiscation)

โครงการสำคัญ

๑. โครงการเสริมสร้างการรับรู้การดำเนินงานมาตรการตรวจสอบทรัพย์สิน
๒. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.

แนวทางที่ ๓ เร่งรัดการพิจารณาการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อเร่งรัด ผลักดัน ให้เกิดความรวดเร็วและเกิดประสิทธิภาพในการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

กำหนดกลไกในการกำกับ ติดตาม เร่งรัด และตรวจสอบสำนวนคดีการตรวจสอบทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการค้ายาเสพติดหรือที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและเกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

โครงการสำคัญ

โครงการกำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน

แนวทางที่ ๔ บูรณาการเครือข่ายความร่วมมือและดำเนินมาตรการยึดอายัดทรัพย์สินตามแนวทางในประมวลกฎหมายยาเสพติดและภายใต้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ เพื่อบูรณาการและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการยึด อายัดทรัพย์สินคดียาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและเสริมสร้างแนวร่วมในการตรวจหาทรัพย์สินในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยประสานความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงิน ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน สินทรัพย์ดิจิทัล และการแจ้งเบาะแสแหล่งที่มาหรือซุกซ่อนทรัพย์สินคดียาเสพติด

๒. เชื่อมโยงระบบข้อมูลคดียาเสพติดกับศาล อัยการ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการ ยึดอายัดทรัพย์สิน

๓. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีดำเนินมาตรการยึดอายัดทรัพย์สินในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามแนวทางที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายยาเสพติดและภายใต้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรการทางภาษีตามประมวลรัษฎากร เป็นต้น

โครงการสำคัญ

๑. โครงการทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน

๒. โครงการสืบสวน ปราบปรามเพื่อดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดมูลฐานความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดและภายใต้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๕ จัดการกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อบริหารและจัดการกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ส. กำหนด และดำเนินการเร่งรัด ติดตาม บังคับคดี ให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. เร่งรัดดำเนินงานตรวจสอบ และติดตามผลคำพิพากษาคดียาเสพติดที่มีการตรวจสอบทรัพย์สิน

๒. พัฒนาแนวทางการบังคับคดี การสืบสวน สอบสวน และการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของจำเลยหรือผู้ถูกตรวจสอบเพื่อบังคับคดีให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

๔. เร่งรัด ติดตาม บังคับคดี ให้ทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๕. จัดเก็บรักษาทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด
อย่างเป็นระบบ เพื่อรักษาสภาพและคงสถานะมูลค่าทรัพย์สิน

๖. เร่งรัดการขายทอดตลาด และจำหน่ายทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน

๗. จัดสรรเงินสินบนให้แก่ประชาชนผู้แจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ
ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

๘. จัดสรรเงินรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการยึดอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ
ความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการบริหารจัดการกองทุนป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒. โครงการการดำเนินการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานหลัก

กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)

กระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส. กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมบังคับคดี)

หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง (สำนักงาน ปปง. สำนักงานอัยการสูงสุด)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หน่วยงานของศาล (สำนักงานศาลยุติธรรม)

๒. หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)

หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

หน่วยงาน/องค์กร (สถาบันการเงินภาครัฐวิสาหกิจ/ภาคเอกชน)

๔. มาตรการบำบัดรักษายาเสพติด

การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ สาธารณสุข เศรษฐกิจและสังคม โดยดำเนินการพัฒนาหน่วยบริการบำบัด ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อรองรับผู้เสพยาเสพติดได้อย่างครอบคลุมทั้งกระบวนการ รวมทั้งส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติดให้กลับมาดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข ประกอบด้วย ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ แนวทาง ๘ โครงการสำคัญ

เป้าหมาย

๑. จัดตั้งและพัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด และเชื่อมโยงกันทั้งกระบวนการ
๒. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้เสพยาเสพติด ให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ และไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม
๓. พัฒนาระบบข้อมูลและเชื่อมโยงระบบข้อมูลการจัดการผู้เสพยาเสพติดทั้งระบบ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของการดำเนินการพัฒนาหน่วยบริการบำบัด (ศูนย์คัดกรอง/สถานพยาบาล/สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด/ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม) ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด
๒. ร้อยละของผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาแนวทางการดำเนินงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้เหมาะสมกับผู้เสพยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ นำผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา

วัตถุประสงค์ เพื่อนำผู้เสพยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาด้วยความสมัครใจ บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุน และฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติด ให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

กรอบการดำเนินงาน

๑. รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และสร้างการรับรู้แก่ผู้เสพยาเสพติด และครอบครัว เกี่ยวกับสิทธิในการรับการรักษา สถานศึกษา ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งการรณรงค์ให้ผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา โดยวิธีสมัครใจ ได้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๒. ส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบำบัดรักษา ตั้งแต่การค้นหา ชักชวนผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และอยู่ในระบบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งดูแลอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันการกลับเข้าสู่วงจรการกระทำผิดซ้ำ หรือกระทำอันตรายต่อสังคม ตลอดจนให้สังคมเกิดความตระหนักและตื่นตัวในสังคมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

โครงการสำคัญ

โครงการรณรงค์ ส่งเสริม ชักชวนผู้เสพยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาโดยสมัครใจ

แนวทางที่ ๒ พัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยขยายหน่วยบริการบำบัดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๒. เพื่อพัฒนากลไกการดำเนินงานของหน่วยบริการบำบัดในพื้นที่ให้เกิดความเชื่อมโยงและบูรณาการการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. จัดตั้งและขยายจำนวนหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด และครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ผู้เสพยาเสพติดสะดวกต่อการเข้ารับบริการ

๒. พัฒนาศักยภาพของหน่วยบริการบำบัด ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข

๓. พัฒนากลไกที่มีอยู่ในพื้นที่ให้รองรับการดำเนินงานของหน่วยบริการบำบัดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด และบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

โครงการสำคัญ

๑. โครงการจัดตั้งหน่วยบริการบำบัดให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒. โครงการพัฒนาศักยภาพในหน่วยบริการบำบัดตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข

๓. โครงการพัฒนากลไกการดำเนินงานของหน่วยบริการบำบัดในพื้นที่

แนวทางที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดรูปแบบการดำเนินงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคมให้เหมาะสมกับสภาพการเสพติดของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคม ให้เหมาะสมกับสภาพการเสพติดของแต่ละบุคคล ตามเกณฑ์คุณภาพของกระทรวงสาธารณสุข

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาคู่มือ/แนวทางปฏิบัติของหน่วยบริการบำบัดรักษาที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

๒. ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดรูปแบบการบำบัดรักษาที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) และเหมาะสมกับสภาพการเสพติดของแต่ละบุคคล

๓. สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลผู้เสพยาเสพติด โดยการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community Based Treatment : CBTx) ให้ได้รับการดูแลตั้งแต่การป้องกันการค้นหา การคัดกรอง จูงใจให้เข้ารับการบำบัดรักษา รวมทั้งติดตาม ช่วยเหลือทางสังคม

๔. แก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดเรื้อรัง ผู้ติดยาเสพติดที่มีอาการทางจิต โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหา และส่งต่อให้เข้ารับการบำบัดรักษาที่เหมาะสม เช่น การลดอันตรายจากยาเสพติด การดูแลผู้ป่วยจิตเวช รวมทั้งติดตาม ดูแล และให้ความช่วยเหลือ ทางกายภาพและทางสังคม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อนตนเองและชุมชน

๕. ส่งเสริมให้เกิดการฟื้นฟูสภาพทางสังคมโดยบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิต การสงเคราะห์ สนับสนุน ติดตามดูแลช่วยเหลือผู้เข้ารับการบำบัดรักษาจนกลับมาดำรงชีวิตได้ปกติ รวมทั้งแสวงหาแนวทางเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือด้วยสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ส่งเสริมอาชีพและรายได้

โครงการสำคัญ

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาแบบแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับสภาพการเสพติดของแต่ละบุคคล

๒. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยเหลือและสงเคราะห์ ผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดรักษา ยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางที่ ๔ พัฒนามาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์ ใช้หลักนิติธรรมและนโยบายผู้เสพ คือ ผู้ป่วย ด้วยวิธีการเปี่ยมเบนโทษจำคุกและสร้างมาตรการทางเลือกแทนการลงโทษ รวมทั้งดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัยและฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและผู้ต้องขัง

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาแนวทางการดำเนินการโดยกระบวนการศาล เช่น โครงการให้คำปรึกษาด้านจิตสังคมแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยคดียาเสพติดในระบบศาล เพื่อให้ผู้เสพยาเสพติดมากกว่าการลงโทษ โดยคำนึงถึงสภาพปัจเจกบุคคลของผู้เสพยาเสพติด

๒. พัฒนาแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการดำเนินการผู้เสพยาเสพติดตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

๓. พัฒนาแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และผู้ต้องขังที่มีประวัติการเสพยาเสพติด

โครงการสำคัญ

โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาฐานข้อมูลกระบวนการบำบัดรักษายาเสพติดและฟื้นฟูสภาพทางสังคม

แนวทางที่ ๕ พัฒนาฐานข้อมูลและเชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและเชื่อมโยงระบบข้อมูลการแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งกระบวนการ และใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน

กรอบการดำเนินงาน

๑. สร้างและพัฒนาฐานข้อมูลผู้เสพยาเสพติด ให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับปัจเจกบุคคล

๒. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ใช้ประโยชน์ เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านลดอุปสงค์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและบริบทของพื้นที่

โครงการสำคัญ

โครงการพัฒนาฐานข้อมูลและเชื่อมโยงระบบข้อมูล เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างบูรณาการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานหลัก

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ สำนักงาน ป.ป.ส.)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หน่วยงานของศาล (สำนักงานศาลยุติธรรม)

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น/รูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน)

๒. หน่วยงานสนับสนุน

หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง (สำนักงานอัยการสูงสุด)

กระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค กรมอนามัย)

กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)

กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน)

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา)

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานประกันสังคม กรมการจัดหางาน)

เกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร)

สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น/รูปแบบพิเศษ (อบจ. ทต. ทม. ทน. อบต. เมืองพัทยา)

หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ)

หน่วยงาน/องค์กร (สถานประกอบการ องค์กร/เครือข่ายด้านเด็กและเยาวชน องค์กรศาสนา องค์กร/เครือข่ายด้านครอบครัว องค์กร/เครือข่ายภาคประชาชน)

๕. มาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศ

การเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยให้เป็นแกนกลางและหุ้นส่วนความร่วมมือในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน และนอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ รวมถึงเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ แนวทาง ๙ โครงการสำคัญ เป้าหมาย

๑. ประเทศไทยเป็นแกนกลางในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และการส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือกับประเทศอาเซียน นอกภูมิภาคอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

๒. พัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด

๑. ระดับความสำเร็จของบทบาทประเทศไทยในการผลักดันยุทธศาสตร์ แผนงาน และความร่วมมือด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

๒. ระดับความสำเร็จของไทยในการสนับสนุนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๑ ความร่วมมือระหว่างประเทศในการสกัดกั้นและปรามปรามยาเสพติดในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

วัตถุประสงค์ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ทั้งการสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์

กรอบการดำเนินงาน

๑. ผลักดันทางนโยบาย ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ในการกำหนดยุทธศาสตร์ สำหรับการดำเนินงานเพื่อสกัดกั้น การลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์

๒. เสริมสร้างความร่วมมือ ผลักดันให้เป็นวาระแห่งภูมิภาคและมีแผนปฏิบัติการร่วมในการสกัดกั้น และปรามปรามยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

๓. ผลักดันการปฏิบัติการร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาฐานข้อมูลสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์

โครงการสำคัญ

๑. โครงการความร่วมมือในระดับทวิภาคีตามพันธกรณี

๒. โครงการพัฒนาฐานข้อมูลสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ในอนุภูมิภาค (Chemical Data Center : CDC)

แนวทางที่ ๒ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศกับกลุ่มประเทศอาเซียน และนอกภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริม ผลักดัน และสนับสนุนการดำเนินความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน และนอกภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. ประสานการปฏิบัติร่วมกับกลุ่มประเทศอาเซียน และนอกภูมิภาค ในการปราบปราม สืบสวน สอบสวน ขยายผล เพื่อสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ การบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ และการทำลายอาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมยาเสพติดทางไซเบอร์ร่วมกันภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ

๒. ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศกับกลุ่มประเทศอาเซียน และนอกภูมิภาค ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านยาเสพติด การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด การแลกเปลี่ยนสถานการณ์ แนวโน้ม และองค์ความรู้ด้านยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการเฝ้าระวังยาเสพติดในภูมิภาค

๒. โครงการความร่วมมือด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาบทบาทประเทศไทยในการเป็นแกนกลางประสานความร่วมมือด้านยาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน

แนวทางที่ ๓ พัฒนารูปแบบของประเทศไทยในการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน นอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อดำรงสถานะประเทศไทยในการเป็นแกนกลาง ประสานความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. ยกระดับบทบาทและศักยภาพของประเทศไทยเพื่อเป็นประเทศแกนกลางในการประสานงานในภูมิภาคอาเซียนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยน การจัดทำฐานข้อมูลยาเสพติด การวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน การสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ณ ท่าอากาศยานสากลและท่าเรือสากลของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

๒. พัฒนารูปแบบประเทศไทยในการดำเนินการเชิงรุกเพื่อแสวงหา ขยายและเชื่อมโยงหุ้นส่วนความร่วมมือและพัฒนากลไกความร่วมมือนอกภูมิภาคในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ความร่วมมือแลกเปลี่ยน การข่าว การสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ การสืบสวน สอบสวน ขยายผล ตัดวงจรการค้ายาเสพติดและเส้นทางการเงิน การสนับสนุนการฝึกอบรม งบประมาณ เครื่องมือ เทคโนโลยี และวัสดุอุปกรณ์

๓. ยกระดับและรักษาบทบาทสำคัญของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศโดยเข้าร่วม และรักษาสถานะสมาชิกภาพในกรอบความร่วมมือพหุภาคีกับองค์การระหว่างประเทศ ผ่านการแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและผลักดันแนวทางปฏิบัติของไทยให้ได้รับการบรรจุเป็นแผนการดำเนินงานร่วมกันภายใต้ข้อมติ หรือข้อตกลง/พันธกรณีระหว่างประเทศ เป็นผู้นำในการขยายแนวคิดและปรับใช้แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบใหม่ รวมถึงการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล เผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีในการแก้ไขปัญหายาเสพติดรวมถึงการพัฒนาทางเลือก เสริมสร้างความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศในการขยาย และเชื่อมโยงหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสู่ระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค ตลอดจนยึดมั่นเจตนารมณ์ร่วมกับนานาประเทศในการจัดการความท้าทายจากปัญหายาเสพติด เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและการยอมรับในระดับโลก

โครงการสำคัญ

โครงการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน นอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ

แนวทางที่ ๔ พัฒนาและผลักดันบทบาทของไทยให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ

กรอบการดำเนินงาน

๑. ขยายความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศนอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ ในการสนับสนุนทางด้านการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร เทคโนโลยี นวัตกรรม และอุปกรณ์/เครื่องมือต่าง ๆ

๒. พัฒนาหลักสูตร องค์ความรู้ งานวิชาการ งานวิจัยระหว่างประเทศในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ การข่าว การสืบสวนขยายผล การป้องกัน การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น

๓. พัฒนาศูนย์กลางด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการพัฒนาหลักสูตร องค์ความรู้ งานวิชาการ งานวิจัย ในการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไข ปัญหายาเสพติด

๒. โครงการพัฒนาบุคลากรด้านยาเสพติดระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๕ บริหารจัดการความร่วมมือด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่าง ประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายกลุ่มประเทศในภูมิภาค อาเซียน ประเทศนอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ ในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไข ปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศนอกภูมิภาค และองค์การระหว่างประเทศ ในการดำเนินการด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไข ปัญหายาเสพติด

๒. รับหรือให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ การพัฒนาองค์ความรู้ บุคลากร เทคโนโลยี นวัตกรรม การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูล การสนับสนุน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และองค์ความรู้ด้านการตรวจพิสูจน์ ยาเสพติด และอุปกรณ์เฉพาะทางอื่น ๆ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการบริหารจัดการความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒. โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายเยาวชนในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานหลัก

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.)

๒. หน่วยงานสนับสนุน

สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)

กระทรวงกลาโหม (กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร)

กระทรวงการต่างประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมองค์การระหว่างประเทศ กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ กรมอาเซียน กรมเอเชียตะวันออก กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ)

กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม)

หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง (สำนักงาน ปปง.)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๖. มาตรการบริหารจัดการ

บริหารจัดการการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยการสร้างเอกภาพในการบริหารจัดการ พัฒนากลไกระบบอำนวยการ และสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความเชื่อมโยงประสานสอดคล้องในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ปรับกระบวนการทัศน์และแนวทางการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ พัฒนาทักษะและสมรรถนะการทำงานในยุคดิจิทัล ขยายขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมการพัฒนา ศึกษาวิจัย สร้างการรับรู้ ความตระหนัก ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑๔ แนวทาง ๑๘ โครงการสำคัญ

เป้าหมาย

๑. กระบวนการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดมีความประสานสอดคล้องในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการในทุกระดับ

๒. สังคมปรับเปลี่ยนมุมมองต่อปัญหายาเสพติด ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งสามารถรับมือกับปัญหายาเสพติดในสังคมได้ดีมากขึ้น ภายใต้การกำกับดูแลและช่วยเหลือของภาครัฐ

๓. ภาครัฐทันสมัย ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยการใช้ประโยชน์เทคโนโลยี นวัตกรรม และฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้อย่างบูรณาการ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ

๔. บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดมีทักษะและสมรรถนะสูง พร้อมรับมือกับภัยคุกคามของปัญหายาเสพติดในยุคดิจิทัล ภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลาย ซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี

๕. สร้างคุณค่าจากการใช้ประโยชน์พืชเสพติด และพืชในกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ ในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด

ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบูรณาการการทำงานในทุกระดับ

แนวทางที่ ๑ พัฒนากลไกอำนวยการ ระเบียบ กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม และการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากลไกอำนวยการ ระเบียบ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. ขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับนโยบายของคณะกรรมการตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

๒. จัดโครงสร้างองค์กรหรือกลไกในการอำนวยการหรือกลไกในการขับเคลื่อน และออกแบบระบบการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย ตอบสนองต่อการบริหารเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ และสถานการณ์ กำหนดภารกิจของโครงสร้างองค์กรหรือกลไกที่ไม่ซ้ำซ้อน เน้นการทำงานแบบบูรณาการ

ไว้รอยต่อและเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายกับทุกภาคส่วน ตั้งแต่องค์กรหรือกลไกอำนวยการระดับชาติ ในการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ หรือ ศอ.ปส.) องค์กรหรือกลไกระดับภารกิจ (ศอ.ปส.กระทรวง/กรม/หน่วยงาน) และองค์กรหรือกลไกระดับพื้นที่ (ศอ.ปส.จ./กทม., ศป.ปส.อ./ข., ศป.ปส.อปท.) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๓. พัฒนาและปรับปรุงระเบียบ/กฎหมาย/ขั้นตอนแนวทาง หรือกลไกในการบังคับใช้ต่อผู้กระทำผิดให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน สอดคล้องรองรับกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ไม่ขัดต่อบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และต้องไม่เกิดความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

๔. จัดทำแนวปฏิบัติและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบของกฎหมาย โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และหลักสิทธิมนุษยชน มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงประโยชน์ หรือใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด โดยให้มีมาตรการกำกับ ควบคุม ตรวจสอบพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด

๕. ดำเนินการภายใต้คณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาสวัสดิการ ความดีความชอบ สิทธิประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานฯ ตามความเหมาะสมกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการอำนวยการขับเคลื่อนกลไกในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒. โครงการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๒ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนากลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานเชิงพื้นที่ กระจายบทบาทในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยใช้หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่งเสริมบทบาทกลไกภาคประชาชน ในฐานะที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติดโดยตรง

๒. ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ร่วมกับภาครัฐ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยสร้างกระบวนการ ช่องทาง กลไก บทบาท ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนตั้งแต่ระดับครอบครัว และปัจเจกบุคคล ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกมิติ ทั้งการจัดทำแผน การป้องกันคนในชุมชนไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด การแจ้งข้อมูลข่าวสารผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การมีส่วนร่วมในกระบวนการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด รวมถึงการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพทางสังคม และการให้โอกาสผู้ผ่านการบำบัดรักษากลับสู่สังคมและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข

๓. ส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกหลักอำนวยการระดับพื้นที่ในการจัดการปัญหายาเสพติด เพื่อบูรณาการแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔. ขยายเครือข่ายความร่วมมือหุ้นส่วนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการประสานความร่วมมือ องค์ความรู้ ทรัพยากร แหล่งงบประมาณ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตลอดจนเชื่อมโยงการดำเนินงานกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานกองทุน

สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เครือข่ายรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ เครือข่ายรณรงค์งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น เพื่อขยายกลไกการทำงานด้านการสื่อสารกับสังคม

โครงการสำคัญ

โครงการส่งเสริมและขยายเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

แนวทางที่ ๓ เสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด เตรียมความพร้อมรับมือกับการจัดการปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงานอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาและสถานการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐด้านการปรามปรามยาเสพติด ให้มีความรู้ความสามารถในการบังคับใช้กฎหมาย วิธีการสืบสวน สอบสวน ขยายผล การรวบรวมพยานหลักฐาน การติดตามเส้นทางการเงิน และเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสืบสวน รวมถึงความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการจับกุม ดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม และดำเนินมาตรการทางทรัพย์สินในคดียาเสพติด

๒. การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด เช่น เครื่อง X - Ray เครื่องตรวจหาสารเสพติด ระบบ License Plate ฯลฯ รวมถึงเครื่องมือที่ช่วยในการตรวจสอบสินค้า นำเข้า - ส่งออก ผ่านพศุไพบรุษย์ เพื่อให้สามารถตรวจจับความผิดปกติของสินค้าและพศุไพบรุษย์ได้อย่างแม่นยำ

๓. พัฒนาและเพิ่มเติมทักษะเฉพาะบุคคล ทักษะเฉพาะทาง และการประยุกต์ใช้แนวทางต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด เพื่อจัดการกับปัญหายาเสพติดเชิงรุก เช่น การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) สกูลเงินดิจิทัล และการจัดการข้อมูลตามแนวทางธรรมาภิบาลภาครัฐ เป็นต้น

๔. เสริมสร้างสมรรถนะเฉพาะทางในการจัดการปัญหายาเสพติด สร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โดยพัฒนาทักษะเดิมและเพิ่มเติมทักษะใหม่ ทั้งในด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด การตรวจพิสูจน์ยาเสพติด องค์ความรู้ทางวิชาการด้านตัวยา องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์ องค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม กฎหมาย และแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

๕. เสริมสร้างสมรรถนะเชิงบุคคล (Soft Skill) ที่จำเป็นต่อการทำงานในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อยกระดับการทำงานของบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ทักษะความเป็นผู้นำ ทักษะการบริหารจัดการ เทคนิคการสื่อสาร การจัดการอารมณ์ การทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการคิดรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงระบบ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงนวัตกรรม เป็นต้น

๖. เสริมสร้างการมีธรรมาภิบาลที่ดีในการปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแนวทางของกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ไม่มีการตอบสนองที่รุนแรงเกินจำเป็น หรือการเลือกปฏิบัติที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

๗. พัฒนาทักษะบุคลากรทั้งด้านความเชี่ยวชาญในการตรวจค้น ความปลอดภัย กฎหมาย และการใช้ เทคโนโลยี สำหรับการประจำด่านตรวจ จุดตรวจ/จุดสกัด

โครงการสำคัญ

โครงการพัฒนาบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาฐานข้อมูล เทคโนโลยี และนวัตกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อนการแก้ไข ปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๔ บูรณาการฐานข้อมูล เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อบูรณาการฐานข้อมูลร่วมกับหน่วยภาคีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศ ปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล และระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศและ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกัน ปรามปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. ปรับปรุงรูปแบบ วิธีการจัดเก็บ และการจัดการคุณภาพของข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐาน ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูล เพื่อการใช้ประโยชน์ในระบบข้อมูลของหน่วยงานและระบบ ข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data)

๒. กำหนดบทบาท นโยบาย มาตรการ แนวทาง ที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการใช้ข้อมูลร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูล ในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดการกับปัญหายาเสพติด

๓. เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญด้านยาเสพติดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและ ต่างประเทศ

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์ข้อมูลภาครัฐ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ขยายขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีให้ทันสมัยและเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ ส่งเสริมและสนับสนุน การแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis) ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence) กระบวนการเรียนรู้ของระบบคอมพิวเตอร์ (Machine Learning) เป็นต้น

๕. พัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนด้านการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดทั้งภายในและภายนอก สำนักงาน ป.ป.ส. ระบบสารสนเทศเพื่อการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก และระบบ ศูนย์กลางข่าวสารข้อมูลข้อสนเทศและเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ส. ระบบสารสนเทศด้านการบริหาร และอำนวยการ เช่น ระบบสารสนเทศแผนงาน และงบประมาณ การกำกับติดตามและประเมินผล เป็นต้น

๖. แสวงหาเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมที่ทันสมัยสำหรับการออกแบบและวางแผนพัฒนาปรับปรุง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบรักษา ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

โครงการสำคัญ

๑. โครงการบูรณาการฐานข้อมูลในและต่างประเทศ และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด
๒. โครงการพัฒนา/ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และระบบรักษาความปลอดภัยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับการให้บริการงานด้านยาเสพติด

แนวทางที่ ๕ พัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติด และเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการปราบปรามยาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามยาเสพติด เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลการข่าวระหว่างหน่วยงาน รวมถึงจัดหาเครื่องมือ/อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการสนับสนุนการสืบสวน ขยายผล ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการดำเนินงาน

๑. เชื่อมโยงฐานข้อมูลยาเสพติดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนหรือใช้ประโยชน์ข้อมูล ร่วมกัน รวมถึงการกำหนดบทบาท นโยบาย มาตรการและแนวทางที่สนับสนุนการดำเนินงานทุกมิติ ในการจัดการปัญหายาเสพติดของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาและจัดหาเครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนด้านการข่าว การสืบสวน สอบสวน ขยายผล จับกุม และการสกัดกั้นยาเสพติด รวมถึงพัฒนาเทคนิคการสืบสวนกับหลักการนิติวิทยาศาสตร์ มาประยุกต์ใช้

โครงการสำคัญ

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดด้านการข่าวและปราบปรามยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนางานวิชาการ และการศึกษาวิจัย สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๖ พัฒนางานวิชาการ ศึกษาวิจัย และนวัตกรรม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีงานวิชาการ งานวิจัยด้านยาเสพติด และนำมาสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัย และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การใช้ประโยชน์จากยาเสพติด พืชเสพติด และพืชในกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ รวมถึงการศึกษาวิจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านยาเสพติดในมิติต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การศึกษาด้านพฤติกรรมศาสตร์ การศึกษานโยบาย ยาเสพติด การศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคม สสำรวจสภาพและขนาดของปัญหายาเสพติด เป็นต้น
๒. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิชาการและศึกษาวิจัย และนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้แก่สังคมในวงกว้าง โดยเฉพาะภาคการศึกษาและภาควิชาการ เพื่อการศึกษาและต่อยอดการใช้ประโยชน์ นำไปสู่การพัฒนาและยกระดับงานวิชาการ วิจัย และนวัตกรรม ที่มีศักยภาพยิ่งขึ้น

โครงการสำคัญ

โครงการพัฒนางานวิชาการ การศึกษาวิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อสนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๗ ยกระดับและพัฒนการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด องค์ความรู้ ให้มีมาตรฐานสากล สนับสนุนการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและต่างประเทศ

กรอบการดำเนินงาน

๑. พัฒนาและขยายความร่วมมือการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดให้มีมาตรฐานสากล ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในประเทศและต่างประเทศ

๒. พัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดระหว่างหน่วยงาน เพื่อใช้สนับสนุนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

โครงการสำคัญ

โครงการพัฒนการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การปรับกระบวนทัศน์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและประชาสัมพันธ์

แนวทางที่ ๘ ปรับกระบวนทัศน์การดำเนินงานของบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ตามกรอบแนวคิดของประมวลกฎหมายยาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างการรับรู้แก่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติภายใต้กรอบการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

ชี้แจง ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามเจตนารมณ์ภายใต้ประมวลกฎหมายยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการประชาสัมพันธ์ ให้กับบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

๒. โครงการสร้างการรับรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

แนวทางที่ ๙ สร้างมุมมองใหม่ของสังคมต่อปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ มุมมองใหม่ของสังคมต่อปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

ส่งเสริม สนับสนุน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสาร สร้างการรับรู้และมุมมองใหม่ของสังคมต่อปัญหายาเสพติด ปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมต่อผู้เสพยาเสพติดบนฐานแนวคิดของนโยบายยาเสพติดแนวใหม่ มองผู้เสพยาเป็นผู้ป่วย เป็นปัญหาในเชิงสาธารณสุข ซึ่งเกี่ยวพันกับปัญหาเชิงเศรษฐกิจและสังคม มิใช่เพียงปัญหาในเชิงอาชญากรรมเท่านั้น ด้วยรูปแบบวิธีการและช่องทางที่ทันสมัย ครอบคลุม และเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

โครงการสำคัญ

๑. โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒. โครงการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ด้านการปราบปรามยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาการดำเนินงานตามแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

แนวทางที่ ๑๐ พัฒนาทางเลือก (Alternative Development)

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมุ่งเน้นในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในมิติต่าง ๆ อาทิเช่น พื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติด พื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติด พื้นที่ทางผ่านหรือเส้นทางลำเลียง โดยบูรณาการความร่วมมือ กับหน่วยงานองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงาน การพัฒนาทางเลือก อาทิเช่น มูลนิธิโครงการหลวง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวทางพระราชดำริ เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในพื้นที่ ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

กรอบการดำเนินงาน

บูรณาการการทำงานร่วมกับ หน่วยงาน องค์กร ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทางเลือก หน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องที่ ท้องถิ่น และประชาชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหายาอย่างยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยึดหลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการพัฒนาทางเลือกเพื่อการดำรงชีวิต และสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ๒ แนวทางดังนี้

แนวทางย่อยที่ ๑ กำหนดพื้นที่หรือโครงการเป้าหมายการพัฒนาทางเลือกเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมุ่งเน้นในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในมิติต่าง ๆ

แนวทางย่อยที่ ๒ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทางเลือกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาทางทักษะของบุคลากรด้านการพัฒนาทางเลือกด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการพัฒนาทางเลือกฯ ในการประชุมระดับนานาชาติขององค์การสหประชาชาติ

โครงการสำคัญ

๑. โครงการพัฒนาทางเลือกในประเทศ

- ๑.๑ โครงการร้อยใจรักษ์ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๑.๒ โครงการพัฒนาอดอยตุง
- ๑.๓ โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายป้องกันยาเสพติด
- ๑.๔ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง

๒. โครงการพัฒนาทางเลือกภายนอกประเทศ

- ๒.๑ โครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย-เมียนมา พ.ศ. ๒๕๖๖
- ๒.๒ โครงการเผยแพร่ความเชี่ยวชาญของไทยด้านการพัฒนาทางเลือกอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ การควบคุม และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชเสพติด และพืชในการกำกับควบคุมดูแลพิเศษของรัฐ

แนวทางที่ ๑๑ ควบคุม และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชเสพติด และพืชในการกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ

วัตถุประสงค์ เพื่อควบคุมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์ จากพืชเสพติด และเพื่อควบคุมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ ทางแพทย์ และทางเศรษฐกิจจากพืชในการกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ

กรอบการดำเนินงาน

๑. การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชเสพติด ได้แก่ เห็ดขี้ควาย ผื่น และพืชในกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ ได้แก่ กัญชา กัญชง พืชกระท่อมโดยการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนาสายพันธุ์ การเพาะปลูก การแปรรูปให้มีมาตรฐานหรือให้มีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาเป็นยาที่ใช้ในทางการแพทย์ ยาเพื่อบรรเทาความเจ็บปวด เพื่อเพิ่มโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสารควบคุมพิเศษเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดและทนทุกข์ทรมาน และเพิ่มความมั่นคงทางยาให้กับประเทศไทย พัฒนาเป็นสารทดแทนที่ใช้ในการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติด บางประเภท ส่งเสริมและต่อยอดจากการผลิตในระดับเศรษฐกิจฐานรากชุมชนไปสู่เศรษฐกิจระดับประเทศ โดยต้องศึกษาแนวทางรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทุกมิติอย่างครบถ้วน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของกฎหมาย สังคมไทย และประชาคมโลก

๒. ควบคุมพืชเสพติด และพืชในการกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ การปรับบทบาทหน่วยงานของรัฐในการกำกับ ควบคุมการใช้ประโยชน์จากพืชเสพติดและพืช ในการกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ ตั้งแต่ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน การขออนุญาต การสร้างความเข้าใจ การส่งเสริม พัฒนากลไกความร่วมมือ กลไกการดำเนินงาน และหลักเกณฑ์ในการควบคุม ตรวจสอบและการใช้ประโยชน์ การเฝ้าระวังการนำไปใช้ในทางที่ผิด การติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นและการรายงาน เพื่อป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด ป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่มประชาชนเปราะบางที่มีความเสี่ยงทางด้านสุขภาพ

๓. สำรวจ ปฏิบัติการถ่ายภาพทางอากาศด้วยอากาศยานซึ่งไม่มีนักบินเพื่อสืบสวนหาข่าว ลาดตระเวน ป้อมปราม ตัดทำลาย และปราบปรามพื้นที่ที่ลักลอบปลูกพืชเสพติดให้ทันต่อสถานการณ์ ตลอดจนสืบสวน ปราบปรามผู้ลักลอบปลูกและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่ลักลอบปลูกพืชเสพติด เพื่อควบคุมไม่ให้ส่งผลการนำไปผลิตเป็นยาเสพติด

โครงการสำคัญ

๑. โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชเสพติด ได้แก่ เห็ดขี้ควาย ผื่น และพืชในกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ ได้แก่ กัญชา กัญชง พืชกระท่อม

๒. โครงการควบคุมพืชเสพติด ได้แก่ เห็ดขี้ควาย ผื่น และพืชในการกำกับ ควบคุม ดูแลพิเศษของรัฐ กัญชา กัญชง พืชกระท่อม

๓. โครงการสำรวจและตัดฟันทำลายพืชเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๘ การบริหารจัดการแก้ไขปัญหพื้นที่แบบบูรณาการ

แนวทางที่ ๑๒ กำหนดพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด และการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดพื้นที่ การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด การป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบการดำเนินงาน

กำหนดพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด และการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด จะกำหนดเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การทดลองเพาะปลูกพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ (๒) ผลิตและทดสอบเกี่ยวกับยาเสพติด (๓) เสพหรือครอบครองยาเสพติดตาม ประเภทและปริมาณที่กำหนด การกำหนดพื้นที่ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และต้องมีมาตรการควบคุม และตรวจสอบ

แนวทางที่ ๑๓ กำหนดพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหายาในพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดรุนแรง หรือพื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดรุนแรง

กรอบการดำเนินงาน

๑. กำหนดพื้นที่ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยต้องเป็นพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดรุนแรง หรือพื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดและมีความรุนแรง เป็นพื้นที่เป้าหมายพิเศษในการปฏิบัติการ

๒. จัดทำแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการปฏิบัติการเฉพาะกิจ บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ กำหนดโครงสร้างหน่วยงานพร้อมมอบหมายบทบาทภารกิจ จัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งการจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เครื่องมืออุปกรณ์ และจัดสรรงบประมาณ ให้ประสานสอดคล้องและไม่เกิดความซ้ำซ้อน เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายาได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์และบริบทของแต่ละพื้นที่

๓. กำกับติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ และประเมินสถานการณ์ปัญหายาเสพติด เป็นระยะ

แนวทางที่ ๑๔ กำหนดพื้นที่เป้าหมายระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายการดำเนินการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปี

กรอบการดำเนินงาน

๑. ประเมินสภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อกำหนดพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน เป้าหมาย ๕ ประเภท ประกอบด้วย หมู่บ้านชายแดนที่มีการนำเข้ายาเสพติด หมู่บ้านทางผ่านยาเสพติด หมู่บ้านเลี้ยงด่าน หมู่บ้านพักยาเสพติด และหมู่บ้าน/ชุมชนแพร่ระบาดยาเสพติด โดยดำเนินการตามบริบทของหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่บ้านชายแดน เสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการพัฒนาพื้นที่และความเป็นอยู่ของประชาชนตามแนวทางการพัฒนาทางเลือก ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหายาเสพติด ตรวจสอบข้อมูลหมู่บ้านนำเข้าในพื้นที่ ลาดตระเวนตามแนวชายแดน ตั้งจุดตรวจจุดสกัด สร้างความเข้มแข็งของประชาชน (ชรบ.) เฝ้าระวัง/แจ้งเบาะแสยาเสพติด และส่งเสริมการพัฒนาทางเลือก/คุณภาพชีวิต

หมู่บ้านทางผ่าน และหมู่บ้านเลี้ยงด่าน ใช้กลไกชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน/ชุมชน (ชรบ.) เฝ้าระวัง ตรวจสอบตรา สอดส่องปัญหาการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ตั้งจุดตรวจจุดสกัดกัน/เฝ้าระวัง/

แจ้งเบาะแส/ประสานข้อมูลระหว่างด้านหลักเพื่อสกัดกั้น สร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน (ชรบ./อาสาสมัครหมู่บ้าน)

หมู่บ้านพักยา เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจตราสอดส่อง เฝ้าระวัง ดูแล ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้มีการแจ้งเบาะแทยาเสพติดแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน/ชุมชน

หมู่บ้านแพรระบาด สำรวจ ค้นหา ผู้เสพ ผู้ติดยา กลุ่มเสี่ยง/ขึ้นทะเบียน/บำบัด และช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่งเสริม เฝ้าระวัง ดูแล พัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่แก่กลุ่มเสี่ยง สร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกลไกภาคประชาชนประชาสังคม อาสาสมัครหมู่บ้าน หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน และปราบปรามผู้ค้า โดยการบังคับใช้กฎหมาย ตรวจตราสอดส่องในพื้นที่ แหล่งมั่วสุม ปราบปรามผู้ค้าโดยการบังคับใช้กฎหมาย ปฏิบัติการชุมชนสีขาวสร้างสุข

๒. พัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้นำ อาสาสมัคร และประชาชนในพื้นที่ หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เฝ้าระวัง สอดส่อง ป้องกัน และค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ด้วยวิธีการจัดระเบียบหมู่บ้าน/ชุมชน การเดินเวรยาม ตั้งจุดตรวจ การให้ความรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งให้การช่วยเหลือแก่ผู้เสพยาเสพติด เพื่อให้ได้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม

๒. กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาหรือสถานะพื้นที่

๓. บูรณาการความร่วมมือในพื้นที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกำหนดบทบาทภารกิจ จัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน เพื่อการจัดการแก้ไขปัญหายาในพื้นที่อย่างเหมาะสม

หน่วยงานรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานหลัก

สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร) กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ)

กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร)

กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)

กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมบังคับคดี กรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานป.ป.ส.)

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมสุขภาพจิต กรมควบคุมโรค กรมอนามัย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ)

หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง (สำนักงาน ปปง.)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น/รูปแบบพิเศษ (อบจ. ทน. ทม. ทต. อบต. เมืองพัทยา กทม.)

หน่วยงานไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี/กระทรวง/ทบวง (สำนักงานอัยการสูงสุด)

หน่วยงานของศาล (สำนักงานศาลยุติธรรม)

หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ (สำนักคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ)

๒. หน่วยงานสนับสนุน

สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

กระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์)

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย)

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม)

กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ กรมทรัพยากรน้ำ)

กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน)

หน่วยงาน/องค์กร (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มูลนิธิโครงการหลวง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มูลนิธิรากแก้ว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์กร/เครือข่ายด้านเด็กและเยาวชน องค์กร/เครือข่ายด้านครอบครัว องค์กร/เครือข่ายภาคประชาชน มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการค้าไม่สุบับหรือ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า สถาบันวิชาการ)

หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (องค์กรเภสัชกรรม)

ส่วนที่ ๖

กลไกบริหารจัดการในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. องค์กรหรือกลไกในแต่ละระดับ

๑.๑ องค์กรหรือกลไกระดับนโยบาย (Agenda) ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการต่าง ๆ กำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๖ รวมทั้งมีอำนาจกลั่นกรอง และอนุมัติแผนงาน โครงการและกรอบงบประมาณ เพื่อการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในระดับภาพรวมและระดับพื้นที่

๑.๒ องค์กรหรือกลไกเฉพาะด้านตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ประกอบด้วย ๓ คณะกรรมการ ดังนี้

๑.๒.๑ คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด มีปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดมาตรการควบคุมยาเสพติดให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๑.๒.๒ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน มีปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดแนวทาง วางระเบียบเกี่ยวกับการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินและการคืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว การเก็บรักษาทรัพย์สิน การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์และการประเมินค่าเสียหาย และค่าเสื่อมสภาพ

๑.๒.๓ คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด มีรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด แนวทางและการดำเนินการด้านการพัฒนางานวิชาการ มาตรฐาน คุณภาพการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดกรอง บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งระบบหรือข้อบังคับ เพื่อควบคุมการบำบัดรักษาและระเบียบวินัยสำหรับศูนย์คัดกรอง สถานพยาบาล และสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๑.๓ องค์กรหรือกลไกระดับอำนวยการในการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๘๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้อำนวยการศูนย์ สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่อำนวยการ สั่งการ ประสานงาน ควบคุม กำกับดูแลและตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ตลอดจนหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๔ องค์กรหรือกลไกในการอำนวยการขับเคลื่อนในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่ออำนวยการ กำกับ ติดตาม เร่งรัด และสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วย ๗ คณะอนุกรรมการ ได้แก่ คณะอนุกรรมการอำนวยการ

ด้านการป้องกันยาเสพติด คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการปรามปรามและบังคับใช้กฎหมาย คณะอนุกรรมการสกัดกั้นยาเสพติด คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบำบัดรักษาเสพติดและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ และคณะอนุกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (หารือระดับนโยบาย)

๑.๕ องค์การหรือกลไกระดับภารกิจ (Function) ได้แก่ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดกระทรวง กรม หน่วยงาน รับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเน้นการบูรณาการแผน งบประมาณ บูรณาการภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานให้เกิดเอกภาพ และมุ่งเน้นต่อการสนับสนุนการดำเนินงานระดับพื้นที่ รวมทั้งการกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด

๑.๖ องค์การหรือกลไกระดับในพื้นที่ (Area) ประกอบด้วย

๑.๖.๑ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) คณะกรรมการบริหารการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร และศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.กทม.) โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อำนวยการทำหน้าที่ในการบูรณาการแผนงานงบประมาณ และอำนวยการกำกับดูแลการดำเนินงาน การป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบร่วมกับส่วนราชการ องค์การภาคประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์ประสานงานชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๖.๒ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดอำเภอ/เขต (ศป.ปส.อ./ข.) โดยนายอำเภอและผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่รับนโยบาย แนวทาง และแผนงานโครงการ ที่จังหวัดและกรุงเทพมหานครกำหนด นำไปประสานการปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการ องค์การภาคประชาชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

๑.๖.๓ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศป.ปส.อปท.) โดยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีเมือง/นคร/ตำบล/เมืองพัทยา) เป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการ องค์การภาคประชาชน ในพื้นที่รับผิดชอบ

๑.๖.๔ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดในพื้นที่เฉพาะ เพื่อเป็นกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ที่มีบริบทและสถานการณ์ปัญหาที่หลากหลายและแตกต่าง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยกลไกปกติได้จะต้องมีการบูรณาการและแก้ไขปัญหายาจากหลายหน่วยงาน

๑.๗ กลไกเฉพาะกิจ โดยศูนย์อำนวยการหรือศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะกิจ ที่จัดตั้งขึ้นมารับผิดชอบภารกิจเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะต้องใช้กำลังจากหลายหน่วยงานในการปฏิบัติให้บรรลุผล

๑.๘ องค์การหรือกลไกอื่นที่ร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม เป็นต้น

๒. การติดตามและประเมินผล เพื่อรับทราบผลความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น ดังนี้

๒.๑ การรายงานผลการดำเนินงาน ให้ทุกหน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีรูปแบบและห้วงเวลาการรายงานตามที่กำหนด ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ส.

จะดำเนินการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์ และรายงานผลการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้คณะรัฐมนตรีรับทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒.๒ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในส่วนกลาง ทั้งระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง กลไกหรือองค์กรประสานงานและกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับกระทรวงและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยคณะกรรมการ/อนุกรรมการ ติดตามและประเมินผลที่มีผู้แทนจากรัฐบาล และหน่วยงานกลาง เช่น ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๒.๓ การติดตามผลการดำเนินงานในระดับภารกิจ โดย ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวง กรม หน่วยงาน ทำหน้าที่ในการตรวจติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม และหน่วยงาน

๒.๔ การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ โดย คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานกำกับติดตาม และประเมินผลระดับจังหวัดและอำเภอ ซึ่งมีผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรประชาชน สื่อมวลชนและผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๕ การติดตามและประเมินผล และสำรวจความพึงพอใจของประชาชน ต่อการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง กลไกหรือการประสานงาน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในภาพรวมและในแต่ละพื้นที่ โดยสถาบันการศึกษาหรือองค์กรภายนอกที่เป็นกลาง ทั้งนี้ให้มีการสรุปผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด เสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการภายใต้ นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ในระยะต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ตารางตัวชี้วัดรายการมาตรการ

ภาคผนวก ข ตารางโครงการสำคัญรายการมาตรการ

ภาคผนวก ค ตารางพื้นที่เป้าหมายดำเนินการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาคผนวก ง ตารางหน่วยงานหลัก/หน่วยงานสนับสนุน

ภาคผนวก จ อภิธานศัพท์

ONCB

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
(สำนักงาน ป.ป.ส.)

<https://www.oncb.go.th>

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๗ ๐๙๐๑ - ๑๙

